מיפעת

פירוש קצר על תלמוד ירושלמי מעשרות

1)הפירוש מיועד ללומד והוגה בבבלי כמה זמן ובקי במונחיה ומושגיה

2) כל מקום שאפשר לשתוק שתקתי והנחתי העבודה על המעיין—ואף במקום שפרשתי היא בתכלית הקיצור

3)שניתי כמה מן הנדפס אים ראיתיה "כמעט מוכרח", אך במקום שאף אחר ההגה, הסוגיא סתום, לא הגהתי והנחתי מלפרשה

4)הטלתי "מתגים" כפי הצורך בעין יפה...
Paragraphs & punctuation marks

בחמלת ה' עלי יהושע יהודה גליק, נגמר בס"ד ל"ב לעומר תשע"ב

הוגה שנית אלול תשעג

מסכת מעשרות פרק א

הלכה א משנה כלל אמרו במעשרות כל שהוא אוכל ונשמר וגידוליו מן הארץ חייב במעשרות. ועוד כלל אחר אמרו כל שתחילתו אוכל וסופו אוכל אע"פ ששימרו להוסיף אוכל חייב קטן וגדול.

1)וכל שאין תחילתו אוכל אבל סופו אוכל אינו חייב עד שיעשה אוכל:

גמרא כלל אמרו במעשרות כו'. כתיב (דברים יד) עשר תעשר את כל תבואת זרעך הייתי אומר כל הדברים יהו חייבין במעשרות? תלמוד לומר את כל תבואת זרעך ריבה. וריבה שאר זרעוני גינה שאין נאכלין? כתיב תבואת זרעך וכתיב (שם) היוצא השדה שנה שנה. הא כיצד טול מבנתיים דבר שהוא אוכל ונשמר. אית דבעי מישמיענה מן הדא עשר תעשר כלל את כל תבואת זרעך פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט. אין לי אלא תבואה קיטנית מניין תלמוד לומר (שם) וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ לה' הוא לרבות זרע שום שחליים וגרגר. או יכול שאני מרבה זרע לוף העליון וזרע כרישין זרע בצלים זרע לפת וצנונות ושאר זרעוני גינה שאינן נאכלין תלמוד לומר (שם) מזרע הארץ ולא כל זרע הארץ. פרי העץ לרבות כל פירות האילן. יכול שאני מרבה חרובה שיטה וצלמונה וחרובי גדירה. תלמוד לומר (שם) מפרי העץ ולא כל פירות האילן. ירקות מניין איסי בן יהודא אומר המעשרות לירקות מדבריהם.

רב חסדא אמר הבקיר קמה וחזר וזכה בה ועבר והפריש ממנה תרומה הרי זו תרומה. מה בין קמה לשיבלין? קמה עד שלא הבקירה עבר והפריש ממנה תרומה אינה תרומה, שיבלין עד

שלא הבקירן עבר והפריש מהן תרומה הרי זו תרומה. *ע"כ הפקר פוטרו- אף שקדם וזכה בהם קודם מירוח*

רב חיננא בשם רב חסדא אף בהקדש כן.

מיליהון דרבנין פליגין (אין הקדש דומה להפקר) דאמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי (דברים יד) ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך ממה שיש לך ואין לו את חייב ליתן לו יצא לקט שידך וידו שווין בו. היא לקט היא שכחה היא פיאה היא הבקר. אמר רבי יוחנן חבורה היה מקשה הרי הקדש הרי אין ידך וידו שווין בו כמו שידך וידו שווין בו. א"ר אילא מה נן קיימין אם בשנתמרח הכרי ברשות ההבקר וברשות ההקדש אמר התורה (שם) ראשית דגנך ולא של הבקר ראשית דגנך ולא של הקדש. אלא כי נן קיימין בשהבקיר שיבלין וחזר וזכה בהן בהבקר פטור ובהקדש חייב בהבקר פטור מן ההיא דאמר רבי יוחנן בשם ר' ינאי (שם) ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך במה שיש לך ואין לו את חייב ליתן לו יצא הבקר שידך וידו שווין בו בהקדש חייב מן הדא הקדיש קמה ופדה קמה חייב. מה בין הבקר מה בין הקדש? הבקר יצא ידי בעלים, הקדש לא יצא ידי הגזבר. א"ר אבין אפילו ידי בעלים לא יצא מאחר שאמר לו פדה אתה ראשון.

רבי זעירא רבי יסא בשם רבי לעזר הזורע שדה הבקר חייב במעשרות. רבי יונה מפיק לישנא בזכה בשדה הבקר וגידוליה.

רבי חייא בר אדא בעי קומי רבי יוחנן כמהין ופטריות מהו שיהיו חייבין במעשרות? אמר ליה רבי יוחנן בשם רבי סיסיי כתיב (דברים יד) עשר תעשר את כל תבואת זרעך דבר שהוא נזרע ומצמיח יצאו כמהין ופטריות שאינן נזרעות ומצמיחות. רבי יונה מפיק לישנא מפני שהארץ פולטתן.

אף על פי שהוא שומרו להוסיף אוכל חייב קטן וגדול. הא אם אינו שומרו להוסיף אוכל אינו חייב קטן וגדול.רק קטן

1)רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש זו להוציא מדברי רבן גמליאל דתנינן תמן רבן גמליאל אומר תמרות של תלתן ושל חרדל ושל פול הלבן חייבות במעשרות. [אמר רבי יוסי וכי מחמת האוכל ר"ג מחייב?! מעתה אפילו ירקן! אלא רבן גמליאל אומר "חשובות" הן לאוכל ורבנן אמרי אין "חשובות" לאוכל]

[ועוד מן הדא דתני א"ר יהושע מימי לא מלאני לבי לומר לאדם צא ולקוט לך תמרות של תלתן ושל חרדל ושל פול הלבן, ושלוק, לפוטרן מן המעשרות]

תני כל שתחילתו אוכל ואין סופו אוכל. מה אית לך? כהדא דתניא המקיים מלאה של אכרוב לזרע בטלה דעתו. קלחים יחידין לא בטלה דעתו. אמר רבי יונה והוא שליקטעלים של כרוב קודם שנתקשו ירק, אבל לא ליקט ירק, כך אנו אומרים עצים חייבין במעשרות?!

וכל שאין תחילתו אוכל אבל סופו אוכל אינו חייב עד שיעשה אוכל. מה אית לך כהדא דתנינן דבתרה מאימתי פירות חייבים במעשרות התאנים משיבחילו:

הלכה ב משנה מאימתי הפירות חייבים במעשרות? התאינים משיבחילו. והענבים והבאושן משהבאישו. האוג והתותים משיאדימו וכל האדומים משיאדימו. הרמונים משימסו. התמרים משיטילו שאור. הפרסקי משיטילו גידים. והאגוזים משיעשו מגורה. ר' יהודה אומר האגוזים והשקדים משיעשו קליפה. החרובים משינקידו וכל השחורים משינקידו. והאגסים והקרוסטומלין והפרישין והחזרדין משיקריחו וכל הלבנים

משיקריחו. התלתן כדי שתצמח התבואה והזיתים משיכניסו שליש:

גמרא משיבחילו בחילו. רבי חייא בר ווא אמר חיתה."מחיתה" כמה דתימר (זכריה יא) וגם נפשם בחלה בי.

רבי אבא בר יעקב בשם רבי יוחנן משיאדימו פניהם. וכל התאנים פניהם מאדימות? רבי תנחום בר מריון בשם רבי יוחנן לוקח אחת ומניח אם בשלה בתוך כדי מעת לעת חייבות ואם לאו פטורות:

הענבים והבאושין משיבאישו. רבי זעירא בשם רבי יסא משיקראו באישה. רבי אייבו בר נגרי רבי תנחום בר עילאי בשם רבי נחום בר סימאי והוא שתהא חרצנה שלהן נראית מבחוץ.

אמר רבי יוחנן רכיב הוינא על כתפי דסבי ושמעית קליה דרבי שמעון בן אלעזר יתיב מתני: מכניסין במעי מלפפוןמותר לקבץ seeds שנתפזרו, בשבת ואין מכניסין במעי אבטיח. מה בין מעי מלפפון למעי אבטיח? אמר רבי שמעון בר ברסנא מעי מלפפון לאכילה מעי אבטיח לזריעה. אם את אומר כן נמצאת מכבד את הקרקע בשבת:

כל האדומין משיאדימו. מיישא תני: רימון שניקרה בו אפי' פרידה אחת כולה חיבור למעשר. אשכול שבישל בו אפילו גרגיר יחידי כולו חיבור למעשרות. אמר רבי חנינא פשטו הוא לן כל אותה הגפן כל אותו המין. חזרו ופשטו לו כל אותה הרוח. רבי יוסי בי רבי בון אומר כל אותו הכרם. היה כרם קטן ועשאו גדול גדול ועשאו קטן אחד ועשאו שנים שנים ועשאו אחד.

שמואל אמר דלעת שניקרה בבית אביה כל אותה הגומא אסורה.משום סכנת ארס אף במכבדות תמרה כן? אמר רבי יוסי שאל

יונתן בן חרשא איש גינוסר את רבן גמליאל וחכמים ביבנה ניקורי רטב באביהן מה הן? אמרו לו כל אותו הדקל אסור. אמר רבי יוסי לכן צריכה בשניקרו כולן שלא תאמר הואיל ואין דרך הנחש לעשות כן אני אומר ענן של ציפורים שכן עליהן וניקרו. רבי יונה בשם רבי שמעון חסידא ניקורי רטב באביהן אסור והרבים נהגו בהן היתר ואינן ניזוקין:

הרימונים משימסו. רבי זעירא בשם רבי יסא משיתמעך האוכל תחת ידיו. רבי יודה בר פזי בשם רבי יהושע בן לוי משיכניסו מחצה.one-half

רבי יונה בעי דילמא מן רבנין דאגדתא הוא שמע לה. (דברים א) אחינו המסו את לבבינו "פלגין" לבבינו.

התמרים משיטילו שאור. רבי חייא בר ווא אמר משיתמלא החרץ. רבי יונה בעי מה נן קיימין אם כשיתמלא החרץ נובלת היא! אם משתפרוש גרעינה מתוך האוכל בשלה היא כל צורכה!

רבנין דקיסרין אמרו משישטחם ויהיו יפות לאכילה:

הפרסקין משיטילו גידים. רבי זעירא בשם איסי משיטילו גידים אדומים:

האגוזים והשקדים משיעשו מגורה רבי יודה אומר האגוזים והשקדים משיעשו קליפה. אמרו בקליפה התחתונה שהיא סמוכה לאוכל. מודים חכמים לרבי יודה באלצרין ובאיפסטקין ובאיצטרובילין משיעשו קליפה. תני רבי חיננא בר פפא חרובין שילשולן היא חנטן. וכל השחורין. כגון ענבי הדס וענבי סנה. משינקידו. תני רבי חיננא בר פפא משיעשו נקודות נקודות שחורות. הפרישין. איספרגלין ולמה נקרא שמן פרישין שאין לך מין אילן שהוא פריש לקדירה אלא זה בלבד. וכל הלבנים. כגון

אילין מרפייתה. משיקריחו. רבי חיננא בר פפא אמר משיעשו קרחות קרחות לבנות. תני רבי שמעון בן יוחי משיזחילו מים. אתא עובדא קומי רבי חנינא ובעא למיעבד כרבי חיננא בר פפא. חזר ואמר וכי מחמת האוכל הן מקריחות לא מחמת התולעת שיש בהן?

התלתן משתצמיח. כיני מתניתא כדי שתזרע ותצמיח. כיצד הוא בודק? רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן נוטל מלא קומצו ונותן לתוך הספל של מים אם שקע רובה חייבת ואם לאו פטורה. רבי יונה בעי מעתה מה ששיקע יהא חייב ומה שלא שיקע יהא פטור? אלא ברוב כל פרידה ופרידה איתאמרת. אמר רבי יוסי בי רבי בון וכיני ברוב כל פרידה ופרידה איתאמרת.

א"ר זעירא כתיב (דברים יד) עשר תעשר את כל תבואת זרעך דבר שהוא נזרע ומצמיח יצא פחות משליש שאינו נזרע ומצמיח. רבי חיננא בשם רבי זיתים וענבים שלא הביאו שליש אף המשקין היוצא מהן להכשיר אינן מכשירים.

רבי חייה בשם רבי חנינא זיתים מאימתי חייבות במעשרות? משיבכר צמייא קייטא. לא ביכר צמייא קייטא, משביכרו בנות שבע. לא ביכרו בנות שבע משיורו מרויות שנייהמשילקטו לקיטה שנייה והביאה למוקצה שבמוקצה. רבי לעזר בי רבי יוסי בשם ר' תנחום בר חייא משיבכרו בנות שבע לבנות. אמר רבי יוסי בי רבי בון ובלבד בנות שבע שבאותו מקום:

הלכה ג משנה ובירק- הקישואין והדלועין והאבטיחין והמלפפונות התפוחים והאתרוגים חייבים גדולים וקטנים. רבי שמעון פוטר את האתרוגים בקוטנן. החייב בשקדים המריםהקטנים פטור מן המתוקים, החייב במתוקיםהגדולים פטור מן המרים:

גמרא תמן תנינן הלוקח שדה ירק בסוריא עד שלא באו לעונת המעשרות חייב משבאו לעונת המעשרות פטור, ולוקט כדרכו ולוקח. וכא את אמר הכין!דחייבים אף קטנים **חזקיה אמר** בשדה של קישואין ושל דילועין היא מתניתא.דווקא הם חייבים גדול וקטן **אמר** רבי זעירא אפילו תימר בשדה ירק עצמו, עוד הוא יש לו גבול משיביא שלש פתילות.

נהוראי בר שיניא אמר משום רבי שמעון תפוחים קטנים פטורים תפוחים גדולים חייבים. תפוחי מילי מילה בין גדולים בין קטנים חייבים. ודא מתניתא מה היא? מאן דאמר קטנים במחלוקת. מאן דאמר תפוחי מילי מילה דברי הכל.

אתרוג הבוסר רבי עקיבה אומר אינו פרי וחכמים אומרים פרי. רבי אילא רבי יסא בשם רבי לעזר אתיא דרבי שמעון בשיטת רבי עקיבה רבו. כמה דרבי עקיבה אמר אינו פרי כן רבי שמעון אומר אינו פרי.

אמר רבי יוסי כל שהוא כשר ללולב חייב במעשרות וכל שאינו כשר ללולב אינו חייב במעשרות. התיבון הרי המנומר הרי גדל בטפוס הרי עשוי ככדור הרי הוא פסול ללולב וחייב במעשרות!!

מסתברא רבי שמעון יודי לרבי עקיבה ורבי עקיבה לא יודי לר"ש. ר"ש יודי לר"ע דכתיב פרי ואינו פרי. ר"ע לא יודי לר"ש הרי המנומר הרי גדל בטפוס הרי עשוי ככדור הרי הוא פסול ללולב וחייב במעשרות:

החייב בשקדים המרים פטור במתוקים קטנים. החייב במתוקים פטור במרים גדולים. תני רבי ישמעאל בי רבי יוסי משום אביו שקידים המרים הרי אלו פטורין, ומתוקים אינן חייבים עד שתפרוש קליפתן החיצונה. הורי רבי חנינא בציפורין כהדא דרבי

ישמעאל בי רבי יוסי. במה הורי? ציפוראי אמרי במרים. רבי זעירא אמר במתוקים. אמר רבי יוחנן ירדוהמרים לכאן, נתחייבו. עלו,לציפורי כבר נפטרו.שם פסקינן דפ'

הורי רבי פינחס כיון שראה שלשה שפירשה קליפתן החיצונה שהוא תורם את כל הקופה. אמר רבי מנא ובלבד שלא יתרום מקופה על חבירתה:

הלכה ד משנה ואיזהו גורנן למעשרות? הקישואין והדלועין משיפקיסו ואם אינו מפקס משיעמיד ערימה. אבטיח משישלק. ואם אינו משלק משיעשה מוקצה. ירק הנאגד משיוגד ואם אינו אוגד משימלא את הכלי ואם אינו ממלא את הכלי משילקוט כל צורכו. הכלכלה משיחפ' אם אינו מחפה משימלא את הכלי ואם אינו ממלא את הכלי משילקוט כל צורכו.

במה דברים אמורים במוליך לשוק אבל במוליך לביתו אוכל מהן עראי עד שהוא מגיע לביתו.

הפרד והצמוקין והחרובין משיעמיד ערימה. הבצלים משיפקילו ואם אינו מפקל משיעמיד ערימה. התבואה משימרח ואם אינו ממרח משיעמיד ערימה. הקטניות משיכבור ואם אינו כובר משימרח. אף על פי שמירח נוטל מן הקוטעים ומן הצדדים וממה שבתוך התבן ואוכל. היין משיקפה אע"פ שקיפה קולט מן הגת העליונה ומן הצינור ושותה. השמן משירד לעוקה. אף על פי שירד נוטל מן העקל ומן הממל ומבין הפצים

ונותן לחמיטה ולתוך התמחוי, אבל לא יתן ללפס ולקדירה כשהן מרותחים. רבי יהודה אומר לכל הוא נותן חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר:

גמרא מן דו ירים פקסוסיה. מן דו ירים שלקוקיה. היה מפקס

ראשון ראשון, משלק ראשון ראשון, לא נטבלו עד שיפקס כל צורכו וישלק כל צורכו.

פיקס ושלק ברשות הקדש ופדיו?

##אוגדו צינוק גדול לשדהובדעתו לחלקן עוד לאגודות קטנות, בשדה-לא נטבל אבל אם אגדו צינוק קטן לשוק נטבל. רבי זעירא בעי אדיין לא נגמרה מלאכת השדה ואת אמר הכין?! אלא כיני: אוגדו צינוק גדול בשדה והוא עתיד לאוגדו צינוק קטן לשוק נטבל. ##

היתה כלכלה אחת ובדעתו למלאות את חציה כיון שמילא חציה נטבלה. בדעתו למלאות את כולה לא נטבלה עד שימלא את כולה. היו שתים ובדעתו למלאת שתיהן לא נטבלו עד שימלא את שתיהן.

במה דברים אמורים במוליך לשוק אבל במוליך לביתו אוכל מהן עראי עד שהוא מגיע לביתו. מה בין המוליך לשוק מה בין המוליך לביתו? בשעה שהוא מוליך לביתו בדעתו הדבר תלוי, ובשעה שהוא מוליך לשוק לא בדעתו הדבר תלוי בדעת הלקוחות הדבר תלוי שמא ימצא לקוחות ונטבלו מיד.

תני משיעמיד ערימה בראש גגו. רבי יונה בעי הא בשדה לא?! אמר רבי חיננא דרובהרבותא אתא מימר לך אפילו משיעמיד ערימה בראש גגו.

הבצלים משיפקילו מן דו ירים פודגרה.seed bulb

תבואה משיתמרח רבי חנניא בשם רבי יוחנן מן דו ישפר אפוי דכריה. והא תני רבי יעקב בר סיסין מאימתי הוא תורם את הגורן? משתיעקר האלה! כאן בשיש בדעתו למרח וכאן בשאין בדעתו למרח.

תני אבל כובר הוא מקצת ותורם מן הכבור על שאינו כבור. אמר

רבי אילא שכן דרך בעלי בתים להיות מכניסין לתוך בתיהן. מאי טעמא? (ישעיהו ל) והאלפים והעירים עובדי האדמה בליל חמיץ יאכלו.

כבר ברשות ההקדש ופדיו, מאחר שהוא יכול לוכל ממנו עראי ועכשיו שאינו יכול לוכל ממנו עראי כמו שעשה מעשה ברשות ההקדש? והוא חייב. התיב רבי חיננא והתני שילה וקיפה ברשות ההקדש פטור. אמר רבי יודן תמן אי איפשר לו שלא יכבוש ושלא לשלוק ברם הכא איפשר לו שלא למרח. דאמר רבי אילא והאלפים והעירים וגומר.

תני אבל קולט הוא מתחת הכברהקודם שיפלו לארץ ואוכל. רב חסדא אמר שהן מחוסרים לרוח. רבי אילא בשם רבי יסא שהן מחוסרים ניחה. והתנינן היין משיקפה מ"ד שהן מחוסרים ניחה ניחא. מ"ד שהן מחוסרים לרוח מחוסר הוא בשמריו. התיב רבי בנימן בר גידל והתנינן השמן משירד לעוקה מ"ד שהן מחוסרין ניחה ניחא מ"ד שהן מחוסרין לרוח מחוסר הוא להציל.

היה אוכל וחשיכה לילי שבת או שנתנו לאדם אחר, נטבלו.

רבי ירמיה סבר מימר בנתון בחמיטה ובתמחוי אבל בנתון בצלוחית לא נטבל.אף שנכנס שבת—כיון שיכול להחזירו אמר ליה רבי ?? ואין שבת טובלת?! אמר ליה ואין מקח טובל. אמר ליה כההיא דאמר רבי יוסי בשם רבי זעירא רבי יונה רבי זעירא בשם רבי לעזר אף מה שבלגין לא נטבל מפני שהוא עתיד להחזירו בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

חייליה דרבי ?? מן הדא ועוד אמר רבי ליעזר עומד אדם על המוקצה ערב שבת בשביעית ואומר מיכן אני אוכל למחר. לא אמר אלא בשביעיתדפטור ממע' הא שאר שני שבוע לא. מה עבד ליה

רבי ירמיה?והא יכול להחזירו, ולמה חייב לעשר להחזירו למקומו אי אתה יכול שהוא עושה מוקצה *ואסור לעשות "מוקצה" בשבת*, לפיכך נטבל.

מתניתא פליגא על רבי ירמיה אין עראי לשבת. פתר לה ובלבד דבר שיש לו מוקצה. על דעתיה דרבי ?? לא שנייא היא דבר שיש לו מוקצה היא דבר שאין לו מוקצה.שבת טובלת

רבי מנא בעי היתה צלוחית מליאה ונתונה בין פצים לחבירו נטבלה או מאחר שהיא נתונה במקום שלא נגמרה מלאכתו לא נטבלה?

עד היכן? רבי יודה בר פזי רבי סימון בשם רבי יוסי בר חנינא עד כדי שיהא נתון ידו לתוכה והיא נכוית. הכל מודים בכלי שני שהוא מותר. מה בין כלי ראשון מה בין כלי שני? אמר רבי יוסי בי רבי בון כאן היד שולטת וכאן אין היד שולטת. אמר רבי יונה כאן וכאן אין היד שולטת אלא עשו הרחקה לכלי ראשון ולא עשו הרחקה לכלי שני.

אמר רבי מנא ההין פינכא דאדיא מסייע לאבא. ההין פינכא דגלוסא מסייע לאבא. דאת מפני ליה מן אתר לאתר ועד כדון הוא רתח.

מהו ליתן תבלין מלמטן ולערות עליהן מלמעלן? רבי יונה אמר אסור ועירוי ככלי ראשון הוא. חייליה דרבי יונה מן הדא אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכו רותח וכא הוא אמר הכין. א"ר יוסי תמן כלי חרס בולע תבלין אינן מתבשלין. התיב רבי יוסי בי רבי בון והתני אף בכלי נחושת כן אית לך מימר כלי נחושת בולע. מהו לערות עם הקילוח. אמר רבי חנינה בריה דרבי הלל מחלוקת רבי יונה ורבי יוסי.

רבי יצחק בר גופתא בעי קומי רבי מנא עשה כן בשבת חייב משום מבשל עשה כן בבשר וחלב חייב משום מבשל. אמר ליה כיי דאמר רבי זעירא איזו חלוט ברור כל שהאור מהלך תחתיו וכא איזו תבשיל ברור כל שהאור מהלך תחתיו.

על דעתיה דרבי יודה מלח כציר יין כחומץ:

הלכה ה משנה העיגול משיחליקנו.

מחליקין בתאנים ובענבים של טבל רבי יהודה אוסר.

המחליק בענבים לא הוכשר ר' יהודה אומר הוכשר.

וגרוגרות משידוש. ומגורה משיעגל.

היה דש בחבית ומעגל במגורה נשברה החבית ונפתחה המגורה לא יאכל מהן עראי. רבי יוסי מתיר:

גמרא חנניא בריה דרבי יסא אמר מה פליגין רבי יודה ורבנין בטבל שנטבל מדבריהן, אבל טבל שנטבל דבר תורה אוף רבנין מודיי.

רבי מנא אמר לה סתם רבי אבין בשם רבי יוחנן רבי יודן כדעתיה ורבנין כדעתון. דתני זית שפיצעו בידים מסואבות לא הוכשרו, לסופגן במלח הוכשרו, לידע יש בו מים לא הוכשרו. רבי יודן אמר הוכשרו. רבנין אמרין במימיו הוא בודק רבי יודה אומר בגופו הוא בודק. והכא,מחליק בענבים רבנין אמרין במימיו הוא מחליק, רבי יודא אמר בשיש שלו??? הוא מחליק.

רבי אמר לרבי שמעון בריה עלה והבא לנו גרוגרות מן החבית. אמר ליה ואינו אסור משום מוקצה? אמר ליה ואדיין את לזו אין לך אסור משום מוקצה אלא תאינים וענבים בלבד. אמר רבי שמואל בר סיסרטאי מפני שהן מסריחות בנתיים. ר' זעירא בעי קומי רבי יסא לא מסתברא באילין פיצוליי הוה עובדא. אמר

ליה אוף אנא סבר כן. אתא רבי יוסי בי רבי בון רבי יצחק בר ביסנא בשם רבי יוחנן באילין פיצולייא הוה עובדא. אמר ליה אין לך אסור משום מוקצה אלא תאנים וענבים בלבד.

רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו הדא דתימא לעניין שבת אבל לעניין מעשרותלפטור עד שיגמרו כל הדברים יש להן מוקצה. אמר רבי מתניתא אמרה כן גרוגרות משידוש ומגורה משיעגיל.

אמר רבי יוחנן דברי שונה ראשון=ת"ק לא התחתון צריך לעליון ולא העליון צריך לתחתון. דברי שונה אחרוןר"י התחתון צריך לעליון, ולא העליון צריך לתחתון.כיון שה"תחתון" נדרס יותר ויותר כל פעם—הו"ל "לא נגמ' מלאכתו"

אמר רבי לעזר דרבי מאיר היא. דלא תסבור מימר סתמא ור' יוסי היא הלכה כסתמא, לפום כן צריך מימר דרבי מאיר היא דרבי מאיר ור' יוסי הלכה כר' יוסי:

החמרין ובעלי בתים שהיו עוברין ממקום למקום, אוכלין ופטורין עד שמגיעין לאותו מקום. לפיכך אם ייחד להן בעל הבית בית בפני עצמן, אם לנין שם, חייבין לעשר, ואם לאו פטורין מלעשר.

מעשה שהלך ר׳ יהושע אצל רבן יוחנן בן זכיי לברור חיל והיו בני עיירות מוציאין להן תאנין, אמרו לו מה אנו לעשר, אמ׳ להם אם לנין אנו חייבין לעשר, ואם לאו פטורין מלעשר. הגיעו למקום ליגה, אפי׳ שתי=*בשתי שעות (9 בבקר)* שעות,צריכין לעשר. ר׳ מאיר או, הגיעו למקו׳ שביתה,אפי׳ ביום השני, חייב לעשר.

2. התורם גרוגרות ועתיד לדורסן, תמרים ועתיד לדושן, ר׳ ליעזר אומ׳ לא יאכל מהן עראי. וחכמים אומ׳ אוכל מהן עראי. מודה ר׳ ליעזר לחכמים בתורם שבלין ועתיד לעשותן גורן, ענבים ועתיד לעשותן יין, זתים ועתיד לעשותן שמן, שיאכל מהן עראי.

ומודים חכמים לר׳ ליער בכלכלה של פירות שתרמה עד שלא גגמרה מלאכתה, שלא יאכל ממנה עראי. ור׳ שמעון מתיר, מקל וחומר, ומה אם בשעה שיש עליה זיקת שלשה מעשרות אוכל ממנה עריי, שעה שאין עליה אלא זיקת שני מעשרות דין הוא שיאכל הימנה עריי.

3. הלוקח גרוגרות ועתיד לדורסן, תמרים ועתיד

לדושן, ר׳ מאיר אומ׳ לא יאכל מהן עריי, ומעשרן דמיי. וחכמים או׳ אוכל

מהן עריי ומעשרן דמיי. ומודה ר׳ מאיר לחכמים בלוקח שבלין ועתיד לעשותן

גורן, ענבים ועתיד לעשותן יין, זתים ועתיד לעשותן שמן, שיאכל מהן עריי.

ומודים חכמים לר׳ מאיר בפירות שאין צריכי׳ גמר מלאכה, שלא יאכל מהן

עריי.

4. הבוצר כרמו לשוק שאם לא מצא להן שוק מחזירין לגת, זיתיו לשוק

שאם לא מצא להן שוק מחזירן לבד, אוכל מהן עריי ומעשרן ודאי.

5. אמר לו צא ולקט לך תאנים מן התאנה, אוכל מהן עריי ומעשרן ודיי. צא ומלא לך כלכלה זאת, אוכל מהן עריי ומעשרן דמיי.

במי דברים אמורים בעם הארץ,אבל בחבר אוכל ואין צריך לעשר דברי ר׳. רבן שמעון בן גמלי׳ אומ׳ בד״א בעם הארץ, אבל בחבר לא יאכל עד שיעשר, שלא נחשדו חברין תורמין שלא מן המוקף. אמ׳ ר׳ רואה אני את דברי מדברי רבן שמעון בן גמליאל, מוטב יתרמו חבירי׳ שלא מן המוקף, ואל יאכילו את עמי הארץ טבלים.

6. אמר לו צא ולקט לך תאנים מן התאנה, אוכל ואינו חושש משם גזל. צא ומלא לך כלכלה זו, הרי זה חושש משם גזל. בין כך ובין כך מוציא עליהן תרומה ומעשרות משל בעל הבית, ואינו חושש.

אמ׳ לו צא ולקט לך עשרים תאנים מתוך שלי ואני אמלא כריסי מתוך שלך, המלקט במניין חייב, הממלא כריסו פטור.

7. ר׳ לעזר בי ר׳ צדוק או׳ המצרף שלשה תאנים בתוך פיו פטור, ארבע הרי זה חייב. אמ׳ לו צא ולקט לך כלכלה גדולה, אין פחותה

מסאה, בינונית, אין פחותה מתרקב, קטנה, אין פחותה מקביים.

8. המביא תאנים מן השדה לאכלן בחצר שפטורה מן המעשרות, שכח והכניסן לתוך ביתו, מוציאן לחצר ואוכל מהן עריי.

9. המביא תאנים מן השדה לאכל

בחצר שפטורה מן המעשרות, שכח והעלן לראש הגג, אפי׳ בתוך ביתו אוכל

מהן עריי. 10 . המביא תאנים מן השדה לאכלן לראש גגו, שכח והכגימן

לחצר אחרת, לא יאכל עד שיעשר. ר׳ יוסה בי ר׳ יהודה אומ׳ מעלן לראש

גגו ואוכל. המוציא פועליו לשדהו, אין רשיי להאכילן אלא אם כן עישר, והן

אין רשאין לאכל אלא אם כן עשירו. אם היה בעל הבית מוציא ונותן לפניהן בעץ יפה, אוכלין ואין צריכין לעשר. 11 . האומר לחבירו הילך איסר זה

ותן לי בו חמש תאנים, אוכל אחת אחת פטור, אם צרפן חייב. אם היה בעל

הבית מוציא ונותן לו, אוכל ואין צריך לעשר דברי ר׳ מאיר. ר׳ יהודה אומ,

בין כך ובין כך אוכל אחת אחת פטור, אם צרף חייב. 12 . הלוקח גרוגרות

מן המקצה, לא יאכל עד שיעשר דברי ר , מאיר. אמ׳ ר׳ יהודה במי דברים

אמורי׳ בלוקט מתוך שלו, אבל בלוקט בתוך של חבירו אוכל ואץ צריך

לעשר. 13 . פעלים שהיו מנכשין בשדה, ומעדרין בשדה, לא יאכלו מן הזית

ומן התאנה אלא אם כן נתן להן בעל הבית רשות, לפיכך אם נתן להם

בעל

הבית רשות אוכלין ומצטרפין ופטורין. במי דברי' אמורים בזמן שאין להם

עליו מזונות, אם יש להם עליו מזונות אוכלין ופטורין, ואם צורפו חייבין.

14 . פועלין שהיו עודרין בתאנים, וגודרין בתמרים, ומוסקין בזתים, אוכלין ופטורין, שהתורה נתנה להם רשות. לא יספית במלח ויאכל, אלא אם כן נתן

לו בעל הבית רשות, ולא יאכל בהן פתו, אלא אם כן נתן לו בעל הבית רשות.

15 . השוכר את הפועל לנכש בבצלים, מקרטם עלה עלה ואוכל. לא יאחז

קלח בידו ויאכל, אבל מקרטם הוא במחובר בקרקע ואוכל. 16 . פועלין

שהיו עוקרין בבצלים, ואוגדים בבצלים, אוכלין ופטורין, שהתורה נתנה להם.

17 . מצא כריכות ברשות היחיד אסור משום גזל, וחייבות במעשרות. ברשות

הרבים, מותרות משם נגזל], ופטורות מן המעשרות. והאלומות בין ברשות

היחיד בין ברשות הרבים אסורות משם גזל, וחייבות במעשרות. מצא תבואה

ממורחת, העשויה כרי אסורה משם גזל, מפוזרת מותרת משם גזל. בין כך ובין

כך עושה אותה תרומה ומעשרות על פירות של בעל הבית, ואינו חושש. מצא

כלכלה מחופה, אסורה משם גזל וחייבת במעשרות. כיצד הוא עושה, עושה אותה

דמים. 18 . מצא קציצות, לא יהא קוצץ והולך בהן, לפי שנחשדו רוב אדם

עליהן. 19 . היתה לו ערימה של בצלים ושל גרוגרות ושל חרובין בראש גגו, בורר ואוכל, בורר ומניח על השלחן, בורר ומשליך לפגי בהמתו. ר , שמעון בן אלעזר או׳ אין בהמה אוכלת עריי בחצר. וכולן שהכניסן מן השדה לעיר, לא יאכל מהן עריי, לפי שאץ סופו להחזיר את המותר. 20 . לעולם יהא מאכיל פקיעי עמיר עד שיעשם חבילות. ר׳ שמעץ בן אלעזר אומ׳ משם ר׳ עקיבא כל שאחד פותח ואחד נועל, [כגון] שגי שותפין, שגי דיורין. הגגות פטורין אע״פ שהן של חצר חייבת, מעלן לראש הגג ואוכל. בית הכנסת, ובית התלמוד, אם יש בהן בית דירה [אין] אוכל בהן עריי, ואם לאו, אוכל בהן עריי. האוריות, והאוצרות שבשדה, העשויות למיכנס אוכל בהן עריי, לבית דירה, אין אוכל בהן עריי. ר׳ נחמיה אופף חצר הנעדרת הרי היא כגינה ואוכל בה עריי. 21 . סוכת היוצרין, אחרים אומרים משם ר׳ נתן הפנימית חייבת והחיצונה פטורה.

22 . תאינה שעומדת בגינה ונוטה לחצר, אוכל כדרכו ופטור. אם ליקט והניח על השלחן, אפי׳ אחת חייב. אילן שמקצתו נטוע בארץ ומקצתו נטוע בחוצה לארץ, הואיל ומקצתו נטוע בארץ כאלו כולו נטוע בארץ דברי ר / רבן שמעון בן גמליאל אומ׳ חצר הנטוע בארץ ישר׳ הרי היא כארץ ישראל, חצר הנטוע בחוצה לארץ הרי הוא כחוצה לארץ. *ע"כ תוספתא מועתק מליברמן*

מסכת מעשרות פרק ב

הלכה א משנה היה עובר בשוק ואמר טלו לכם תאנים אוכלין ופטורין1) לפיכך אם הכניסו לבתיהן מתקנים ודאי. טלו והכניסו לבתיכם לא יאכלו מהם עראי לפיכך אם הכניסו לבתיהן אינן מתקנים אלא דמאי.

היו יושבים בשער או בחנות ואמר טלו לכם תאנים אוכלין ופטורין ובעל השער ובעל החנות חייבים. רבי יהודה פוטר עד שיחזיר את פניו או עד שישנה מקום ישיבתו:

גמרא היה עובר בשוק כו'. שמואל אמר דרבי מאיר היא דרבי מאיר אמרבערכין אין מתנה כמכר. אמר רבי יוסי דברי הכל היא.

אישאלית לאילין דבי רבי ינאי ואמרין נהיגין הוינין יהבין אילין לאילין בחקלא ואכלין ולא מתקנין. מיי כדון? כמאן דאמר מאיליהן קיבלו עליהן את המעשרות.

מתני'1) במקום שרוב מכניסין לבתים. אבל במקום שרוב מכניסין לשוק אינן מתקנין אלא דמאי.שהרי חייב לעשר בשדה אם במקום שרוב מכניסין לבתים, בדא תנינן טלו והכניסו לבתיכם, לא יאכלו מהן עראי?! *למה הלשון מזיק?* מכיון שאמר טול והכניס כמי שאמר טול ואני מעשר על ידך. אבל במקום שרוב מכניסין לשוק אינו נאמן לומר לו עישרתי (ככל ע"ה) ואינו נאמר לומר לו לתוך ביתי אני מכניסן.

נתן לו דבר מרובה אפילו אמר לו טול ואכול, כמי שאמר לו טול

והכנס.*ולשון זה משוי ליה קבע* נתן לו דבר שאין דרכו להיאכל חי אפילו אמר לו טול ואכול כמי שאמר לו טול והכנס. היה אדם גדול ואין דרכו לוכל בשוק ואמר לו טול ואכול כמי שאמר לו טול והכנס. היו שנים לזה אמר לו טול ואכול ולזה אמר לו טול והכנס זה שאמר לו טול ואכול פטור וזה שאמר לו טול והכנס חייב. אמר רבי יוסי ולא מתניתא היא אוכלין ופטורין ובעל השער ובעל החנות חייבין.

???אמר רבי יונה דברי הכל היא. כאן בדמאי כאן בודאי.

צא ולקוט לך עשרים תאנים משלי ואני ממלא כריסי משלך הממלא את כריסו פטור, והאוכל במניין חייב. רבי בון בר חייה בעי קומי רבי זעירא ואין אדם אוכל אחת אחת ברשות הכלאים "כולם רואין" ופטור? אמר ליה אין. והכא למה הוא חייב? אמר ליה במצרף. אם במצרף אפילו הממלא את כריסו יהא חייב!

ואינו אסור משום חליפין?!דהוי כמקח, וקובע אמר רבי שימי אין לו חליפין שלא נתכווין האיש הזה אלא להגס את לבו שיאכל.

[[תוספתא מועתק מליברמן אמר לו צא ולקט לך תאנים מן התאנה, אוכל מהן עריי ומעשרן ודיי. *כיון שאין בעה"ב יודע כמה ליקט, איך יעשרם?*

צא ומלא לך כלכלה זאת, אוכל מהן עריי ומעשרן דמיי.

במה דברים אמורים? בעם הארץ, אבל בחבר אוכל ואין צריך לעשר דברי ר'.

רבן שמעון בן גמלי' אומ' בד"א בעם הארץ, אבל בחבר לא יאכל עד שיעשר, שלא נחשדו חברין תורמין שלא מן המוקף. אמ' ר' רואה אני את דברי מדברי רבן שמעון בן גמליאל, מוטב יתרמו

חביריי שלא מן המוקף, ואל יאכילו את עמי הארץ טבלים.

אמר לו צא ולקט לך תאנים מן התאנה, אוכל ואינו חושש משם גזל. צא ומלא לך...*ע"כ]]*

צא ולקוט לך עשרים תאנים משלי, אוכל כדרכו והוא פטור.*עד שיבא לביתו אוכל עריי--וכשיבא לביתו מעשרן דמיי* [צא ומלא את הכלכלה לא יאכל *אפי' עריי עד שיעשר*] במה דברים אמורים? בעם הארץכשה"נותן" ע"ה אבל בחברנותן מתקןהמקבל ודאי. שלא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף.רבי סבר איפכא—כשהנותן חבר, אינו מתקן כלל אמר רבי רואה אני את דברי מדברי רבן שמעון בן גמליאל מוטב שיתרמו שלא מן המוקף ולא להאכיל לעמי הארץ טבלים.

אמר רבי זעירא מדברי שניהם אפילו חבר ששילח לחבר צריךהמשלח לעשר.

#הוון בעיין מימר מאן דאמר שלא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף, וזההמקבל חבר צריך הוא לעשר. ומאן דאמר מוטב שיתרומו שלא מן המוקף ולא להאכיל לעמי הארץ טבלים וזה חבר צריך הוא לעשר??? רבי יונה בעי הכא את עביד ליההמקבל חבר והכא את עביד ליה עם הארץ! אמר רבי יוסי כאן וכאן עם הארץ הוא, אלא בשביל אחד שהוא מתקן הוא נקרא חבר.כ הב"ע שבא המקבל לשאול, עונים לו שחייב #

רבי יוסי בשם רבי ששת רבי לעזר בי רבי יוסי בשם רבי אבין האומר לחבירו אני מעשר על ידך אינו צריך לעמוד עמו. תמן תנינן נתנו באילן למעלה מעשרה טפחים אינו עירוב, למטה מעשרה טפחים הרי זה עירוב. אמר רבי לעזר וצריך לעמוד עמו.

והכא את אמר הכין! אמר רבי חייה בר אדא כאן בגדול כאן בקטן. רבי חנניה בשם רבי חנינא אפילו תימר כאן וכאן בגדול כאן וכאן בקטן, תמן באומר לו אני מעשר על ידך ברם הכא באומר לו ערב על ידי. ההיא ילפא מן הדא באומר לו אני מערב על ידך שאינו צריך לעמוד עמו. והדא ילפא מן ההיא באומר לו עשר על ידי שהוא צריך לעמוד עמו.

צא ולקט לך עשרים תאנים משלי, אוכל והולך והוא פטור. צא ומלא את הכלכלה רבי אומר: אומר אני שהוא צריך להראות לו את הכלכלה.שלא יהא גזילה

וכמה הוא שיעור הכלכלה? רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן סתם כלכלה ארבעת קבין, וגדולה סאה, וקטנה שלושת קבין.

#ר' יונה בעי למעשרות איתאמרתשיעור "סתם", חייב או למדת הדין?(כלכלה שאסור לאכול דהוי גזילה) אין תימר למעשרות איתאמרת כל שכן למידת הדין,דהוי גזילה אין תימר למידת הדין איתאמרת, הא למעשרות לא.שמא מותר יותר. רבי יוסי פשיטא ליה למעשרות איתאמרת*שאסור בשיעור זה* כל שכן למידת הדין.#

הדא אמרה שביתו טובל לו אבל לא לאחרים. אמר רבי לעזר רבי יודה ורבי נחמיה שניהם אמרו דבר אחד. דתנינן תמן רבי נחמיה אומר כל שאין אדם בוש מלוכל בתוכה חייבת. אמר רבי יוסי הוינן סברין מימר מה פליגין רבי נחמיה ורבנין בחצר שהוא בוש לוכל בכולה הא מקצתה בוש ומקצתה לא בוש לא. הו"א כולה פטורה מן מה דאמר רבי לעזר רבי יהודא ורבי נחמיה שניהם אמרו דבר אחד, הדא אמרה מקום שהוא בוש פטור מקום שאינו בוש חייב.

ר"י פוטר עד שישנה את מקומואמר רבי יוחנן: דברי רבי יהודה עשו אותו

כייחור שהוא נוטה לחצר. על דעתיה דרבי יוחנן באוכל אחת אחת, ובאוכל ברשות הכל,בחבורה ובמשייר. על דעתיה דרבי לעזר אפילו אינו אוכל אחת אחת, אפילו אינו אוכל ברשות הכל, ולא שייר:

הלכה ב משנה המעלה פירות מגליל ליהודה או עולה לירושלים, אוכל עד שהוא מגיע למקום שהוא הולך וכן בחזירה. רבי מאיר אומר: עד שהוא מגיע למקום השביתה.

הרוכלים המחזירין בעיירות אוכלין עד שהן מגיעין למקום הלינה. רבי יהודה אומר הבית הראשון הוא ביתו:

גמרא פירות שלקטן שלא לצורך השבת וקדשה עליהן השבת רבי יוחנן אומר השבת טובלת. רבי שמעון בן לקיש אומר אין השבת טובלת. מתיב רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן על דעתך דתימר השבת טובלת והתנינן המעלה פירות מן הגליל ליהודה או עולה לירושלים אוכל עד שהוא מגיע למקום שהוא הולך וכן בחזירה, ותני עלה אפילו לן אפילו שבת. אמר ליה ב"רוצה" לשבות. תדע לך שהוא כן דתני עלה אפילו שבת בשני ויש שביתה בשני?! אלא ברוצה לשבות אף הכא ברוצה לשבות.

הכל מודים בלינה שאינה טובלת. מה בין לינה מה בין שביתה אדם מגלגלhe can suffer בלינה ואין אדם מגלגל בשביתה בכל מקום אדם לן ואין אדם שובת בכל מקום.

תני מעשה ברבי יהושע שהיה מהלך אחר רבן יוחנן בן זכאי לבני חיל והיו בני אותן העיירות מביאין להם פירות אמר להן רבי יהושע אם לנו כאן אנו חייבין לעשר ואם לאו אין אנו חייבין לעשר. אמר רבי זעירא רבי יהושע דעתו נקיה. אמר ליה רבי מנא וכל עמא שטיי?! אלא רבי יהושע דלווייתיה שכיחא ליהומוצא

הוי דו אמר הלינה טובלת, ושאר בני אדם דלית מקום טוב ללון אלווייתיה שכיחא לון אין לינה טובלת.

והתנינן רוכלים המחזירין בעיירות אוכלין עד שהן מגיעין למקום הלינה! מהו מקום הלינה? ביתו.

רבי שמעון בן לקיש אמר בשם רבי הושעיה כגון אילין דכפר חנניה דנפקין וסחרין ארבע וחמש קוריין כפרים ועיילין דמיכין לנים בבתיהון.

תני רבי חלפתא בן שאול רוצה הוא אדם לפלח לגמור עסקיו בבית הראשון שהוא פוגע בו וללון שם:

הלכה ג משנה פירות שתרמן עד שלא נגמרו מלאכתן רבי ליעזר אוסר מלוכל מהן עראי וחכמים מתירין חוץ מכלכלת התאנים.

כלכלת תאנים שתרמה רבי שמעון מתיר וחכמים אוסרים.

האומר לחבירו הילך איסר זה ותן לי בו חמש תאנים לא יאכל עד שיעשר דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב.

אמר רבי יהודה מעשה בגינת וורדים שהיתה בירושלים והיו תאיניה נמכרות משלש ומארבע באיסר ולא הפרישו ממנה תרומה ומעשר מעולם:

גמרא מה נן קיימין אם בכלכלה של תאנים דברי הכל אסור. אם בזיתים על השמן, וענבים על היין דברי הכל מותר. אלא כי נן קיימין בתמרים והוא עתיד לדורסן ובגרוגרות והוא עתיד לדושן. רבי ליעזר אומר תרומה טובלת בפירות שלא נגמרו מלאכתן ורבנין אמרין אין תרומה טובלת בפירות שלא נגמרו מלאכתן.

ראשון מהו שיטבול? מה נן קיימין אם בכרי שנתמרח דברי הכל אסור, אם במעשר ראשון שהקדימו בשבלין דברי הכל מותר.

אלא כי נן קיימין בתמרים והוא עתיד לדורסן בגרוגרות והוא עתיד לדושן והפריש מהן תרומה גדולה ונמלך להניחן כמות שהן, ועבר והפריש מהן ראשון. אין תימר למפרע נטבלו, תרומה שהיא טובל'. ואין תימר מיכן ולבא, ראשון הוא שהוא טובל.???מפרש האיבעי' אים נטבל משעה ש"נמלך" או משעה שהפריש מע"ר

הלוקח תמרים והוא עתיד לדורסן, גרוגרות והוא עתיד לדושן אסור לוכל מהן עראי ומתקנן דמאי דברי רבי מאיר.כדבר שנגמר' וחכמים אומרים אוכל מהן עראי ומתקנן ודאי.כדבר שלא נגמ' דברי ר' יוסי ר' הילא רבי לעזר בשם חילפיי אמר ר' יונה אשכחון כתוב בפינסקיה דחילפיי אוכל מהן עראי ומתקנן דמאי. וקשיא אם אוכל מהן עראי מתקנן ודאי, אם מתקנן דמאי יהא אסור לוכל מהן עראי! רבי יוסי בשם רבי הילא אוכל מהן עראי משום דבר שלא נגמרה מלאכתו, ומתקנן דמאי, מתוך שיודע שביתו טובל, אף הואע"ה מפריש תרומה משעה ראשונה.

אמר רבי לעזר בכלכלה של כל דבר היא מתניתא.

רבי שמעון מתיר מקל וחומר, ומה אם בשעה שיש עליה זיקת שלשה מעשרות את אמר מותר,באכילת עראי בשעה שאין עליה אלא זיקת שני מעשרות לא כל שכן! ראשון מהו שיטבול? לשני. מה אם בשעה שיש עליה זיקת שני מעשרות את אמר מותר בשעה שאין עליה אלא זיקת מעשר אחד לא כל שכן!!

רבי זעירא בשם רבי יוחנן רבי הילא בשם רבי לעזר מה פליגין ר"מ ור"י בלוקט ונותן לו, אבל בלוקט ואוכל, כל עמא מודיי שהוא אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב.

רבי הילא בשם רבי לעזר כשם שהן חלוקין כאן כך חלוקין בחצר בית שמירה. דאמר רבי יוחנן מקח וחצר ושבת אינה

תורה. רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש המחוור מכולן זו חצר בית שמירה.

חברייא בשם רבי יוחנן כך משיב רבי יודה את רבי מאיר אין את מודה לי בנותן לבנו שהוא פטור. מה לי הלוקט ונותן לבנו מה לי הלוקט ונותן לאחר.

רבי יודן בעי מה חמית מימר בלוקט ונותן לו או נימר בלוקט ואוכל? אמר רבי מנא לית כאן בלוקט ואוכל אלא בלוקט ונותן לו מן הדא: גינת וורדין אית לך מימר גינת וורדין בלוקט ואוכל?!אין מניחין אדם ליכנס בגינה ללקוט!! לא בלוקט ונותן לו אוף הכא בלוקט ונותן לו דו אמר ליה אין את עליל את מקלקל וורדייה.

מתני' פליגא על הווייה דרבי מנא כרמא אני מוכר לך אע"פ שאין בו גפנים הרי זה מכור שלא מכר לו אלא שמו. פרדיסא אני מוכר לך אף על פי שאין בו אילנות הרי זה מכור שלא מכר לו אלא שמו:וכן גינת וורדים לא היה בו גינה

הלכה ד משנה האומר לחבירו הילך איסר זה בעשרים תאנים שאבור לי בורר ואוכל. באשכול שאבור לי מגרגר ואוכל. ברימון שאבור לי פורט ואוכל. באבטיח שאבור לי סופת ואוכל. אבל אם אמר לו בעשרים תאנים אלו בשני אשכולות אלו בשני רימונים אלו בשני אבטיחים אלו אוכל כדרכו ופטור מפני שקנה במחובר לקרקע.

השוכר את הפועל לקצות בתאנים. אמר לו על מנת שאוכל תאנים הוא אוכל ופטור. ע"מ שאוכל אני ובני או שיאכל בני בשכרי הוא אוכל ופטור ובנו אוכל וחייב. על מנת שאוכל בשעת הקציעה ולאחר הקציעה בשעת הקציעה אוכל ופטור ולאחר הקציעה אוכל וחייב שאינו אוכל מן התורה. זה הכלל כל האוכל

מן התורה פטור ושאינו אוכל מן התורה חייב.

היה עושה בלבסים לא יאכל בבנות שבע בבנות שבע לא יאכל בלבסים. אבל מונע הוא את עצמו עד שהוא מגיע למקום היפות ואוכל.

המחליף עם חבירו זה לוכל וזה לוכל זה לקצות וזה לקצות זה לוכל וזה לקצות חייב. רבי יהודה אומר המחליף לוכל חייב לקצות פטור:

גמרא רבי יוסי בשם רבי יוחנן מגרגר אחת אחת והולך ואוכל. אמר ליה רבי חייא בר ווא וכן רבי הוה עביד.

תני בשם רבי יוסי אבטיח שספת בו אפילו כל שהוא קניו. רבי יונה בעי אף ברימון כן.

למה לי על מנת אפילו שלא על מנת. רבי אבין בשם רבי שמיי לכן צריכה אפילו אמר לו על מנת.

תמן תנינן היה עושה בידיו אבל לא ברגליו ברגליו אבל לא בידיו אפילו על כתיפו הרי זה יאכל. ותני כן בידו אוגד ברגליו מסמיך אפילו על כתיפו טוען. רבי יוסי בי רבי יהודא אומר עד שיעשה בידיו וברגליו ובגופו כדייש מה דייש שהוא עושה בידיו וברגליו ובגופו אף כל דבר שהוא עושה בידיו וברגליו ובגופו. דייש מה דייש מיוחד שהוא בתלוש אף כל שהוא בתלוש יצא המנכש בשום ובבצלים והמסמך בגפנים והעודר תחת הזיתים. דייש מה דייש מיוחד שגידוליו מן הארץ אף כל דבר שגידוליו מן הארץ יצא החולב והמגבן והמחבץ. דייש מה דייש מיוחד דבר שלא נגמר מלאכתו אף כל דבר שלא נגמר מלאכתו יצא הבודל בתמרים והמפרד בגרוגרות והיין משיקפה והשמן משירד לעוקה. דייש מה דייש מיוחד דבר שלא בא לזיקת המעשרות אף כל דבר

שלא בא לזיקת המעשרות יצא הלש והמקטף והאופה.

כתיב (דברים כג) כי תבוא בקמת רעך יכול בשאר כל אדם הכתוב מדבר ת"ל (שם) וחרמש לא תניף על קמת רעך את שיש לו רשות להניף ואי זה זה הפועל.

איסי בן עקביא אומר בשאר כל אדם הכתוב מדבר מה תלמוד לומר וחרמש לא תניף מכאן שאין לו רשות לאכול אלא בשעת הנפת מגל.

תני רבי שמעון בן יוחי אומר עד איכן דיקדקה התורה בגזל שצריכה לדון בין אדם לחבירו עד כדי הנפת מגל.רק אז מותר בתוך כן גדולה מלאכה שלא חרב דור המבול אלא מפני הגזל. ופועל עושה במלאכתו ואוכל ופטור מן הגזל.

כתיב (דברים כה) לא תחסום שור בדישו אין לי אלא שור בתלוש ואדם במחובר אדם מהו שיאכל בתלוש. מה אם השור שאינו אוכל במחובר אוכל בתלוש אדם שאוכל במחובר אינו דין שיאכל בתלוש תלמוד לומר לא תחסום שור בדישו שור בלא תחסום ואין אדם בלא תחסום.

שור מהו שיאכל במחובר? מה אדם שאינו אוכל בתלוש אוכל במחובר שור שאוכל בתלוש אינו דין שיאכל במחובר או מה כאן בלא תחסום אף כאן בלא תחסום תלמוד לומר לא תחסום שור בדישו בדישו אין את חוסמו אבל חוסמו את במחובר לקרקע.

מיכן אמרו קוצץ הוא אדם על ידי עצמו על ידי בנו ובתו הגדולים ועל ידי עבדו ושפחתו הגדולים ועל ידי אשתו מפני שיש בהן דעת אבל אינו קוצץ על ידי בנו ובתו הקטנים ולא על ידי עבדו ושפחתו הקטנים ולא על ידי בהמתו מפני שאין בהן דעת.

לא צריכה האוכל מן התורה יהא חייב!! אמר רבי יונה התורה

פטרה אותו.

תמן תנינן היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים בענבים לא יאכל בתאנים ותני עלה היה עושה בייחור זה לא יאכל בייחור אחר ותנינן היה עושה בכלוסים לא יאכל בבנות שבע בבנות שבע לא יאכל בכלוסים. לא כן צריכה אפילו שתיהן בייחור אחד.

כתיב (דברים כג) כי תבא בקמת רעך יכול בשאר כל אדם הכתוב מדבר תלמוד לומר ואל כליך לא תתן אבל נותן את לכיליו של חבירך ואי זה זה זה הפועל. ואכלת ענבים וכי אין אנו יודעין שאין בכרם לוכל אלא ענבים מה תלמוד לומר ואכלת ענבים אלא מיכן שאם היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים בענבים לא יאכל בתאנים. כנפשך כל דבר שהיצר תאב. כנפשך כל דבר שהוא פטור מן המעשרות. מה את אוכל ופטור אף פועל אוכל ופטור. כנפשך מיכן שלא יאכל הפועל יותר על שכרו. מיכן היה רבי אלעזר חסמא אומר לא יאכל הפועל יותר על שכרו. מניין שנפשו קרוייה שכרו רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינא נאמר כאן נפשו ונאמר להלן נפשו דכתיב (דברים כד) ואליו הוא נושא את נפשו מה נפשו האמורה להלן שכרו אף כאן שכרו. שבעך שלא יהא אוכל ומקיא. שבעך שלא יהא מקלף בתאנים ומצמץ בענבים. רשאים הפועלים לטבל עמו בציר בשביל שיאכלו ענבים הרבה. רשאי בעל הבית להשקותן יין בשביל שלא יאכלו ענבים הרבה. רשאי בעל הפרה להרעיבה בלילה בשביל שתאכל הרבה בשעה שהיא דשה. רשאי בעל הבית להאכילה פקיעי עמיר בשביל שלא תאכל הרבה בשעה שהיא דשה.

רבי אבהו אמר התריגו לבהמין. רבי חנניא מייכלין דבילה. רבי מנא מיכלין איסטפניני.

תני רבי חייה אוכל פועל אשכול ראשון. תני אשכול אחרון. רבי שמואל בשם רבי הילא נתנו לסל אסור.

אמר רבי יוסי לא כן צריכהדברי ר' חייא כשהיה הוא בוצר ואחר מוליך, אבל אם היה הוא בוצר הוא מוליך, בתחילה אוכל משום הלכות מדינהב"מ7:8 שומר ולבסוף אוכל משום פועלין- הפועלים אוכלין בהליכתן מאומן לאומן ובחזירתן לגת ובחמור שתהא פורקת.

תני מערים אדם על פועליו להיות אוכלין תשע וקוצין אחת. אית תניי תני קוצין תשע ואלכין אחת. ניחא אוכלין תשע וקוצין אחת קוצין תשע ואוכלין אחת.מה החידוש? אמר רבי אבין שלא תאמר יעשה כלאחר גמר מלאכה ויהא חייב.

ניחא לאכול חייב, לקצות חייב?! אמר רבי לעזר דרבי מאיר היא דרבי מאיר אמר מקח טובל בפירות שלא נגמרה מלאכתן. אמר רבי לעזר רבי מאיר ורבי ליעזר שניהן אמרו דבר אחד כמה דרבי ליעזר אומר תרומה טובלת בפירות שלא נגמרה מלאכתן. כן רבי מאיר אומר מקח טובל בפירות שלא נגמרה מלאכתן:

מסכת מעשרות פרק ג

הלכה א משנה המעביר תאנים בחצרו לקצותעל *דעת להניחם אח"כ במוקצה* בניו ובני ביתו אוכלין ופטורין. והפועלין שעמו, בזמן שאין להן עליו מזונות אבל אם יש להן עליו מזונות הרי אלו לא יאכלו.

המוציא פועליו לשדה בזמן שאין להן עליו מזונות אוכלין ופטורין אבל אם יש להן עליו מזונות אוכלין אחת אחת מן

התאינה אבל לא מן הסל ולא מן הקופות ולא מן המוקצה.

השוכר את הפועל לעשות עמו בזיתים אמר לו על מנת לוכל זיתים אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב.

לנכש בבצלים אמר לו "על מנת לוכל ירק" מקרטם עלה עלה ואוכל ואם צירף חייב:

גמרא המעביר תאנים כו'. הוא עצמו מהו שיאכל? רב אמר הוא אסור לוכל. עולא ב"ר ישמעאל בשם רבי לעזר הוא מותר לוכל. רב כרבי מאיר רבי לעזר כרבנן. רב כרבי מאיר אין כרבי מאיר אפילו בניו ובני ביתו יהו אסורין. אלא רב כרבי ורבי לעזר כרבנין.

דאמר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי רבי יוסי בן שאול בשם רבי אין אוכלין על המוקצה אלא על מקומו.

דברי חכמים. רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי אוכלין על המוקצה בין על מקומו בין שלא על מקומו. מותיב רבי יוסי בן שאול לרבי והתנינן החרובין עד שלא כינסן לראש הגג.וכו' אף שלב"ק אמר ליה לא תתיביני חרובין. חרובין מאכל בהמה הן.

על דעתיה דרב מה בין הוא מה בין בניו? הוא על ידי שהוא תלוי???שייך לו במוקצה אסור, בניו על ידי שאינן תלוין במוקצה מותרין. ניחא בניו. ובני ביתו ואין לה עליו מזונות?!

כמאן דאמר אין מזונות לאשה דבר תורה. כהדא דתני אין בית דין פוסקין מזונות לאשה מדמי שביעית.דאסור לפרוע חוב מדמי שביעית (וס"ל שחייב מה"ת—וע"כ אסור לפרוע) אבל ניזונת היא אצל בעלה שביעית. [ויעשו אותה כפועל שאינו יפה שוה פרוטה? הדא אמרה שלא עשו אותה כפועל שאינו יפה שוה פרוטה.]

אפילו כמאן דאמר יש לה עליו מזונות, אין לה עליו בית דירה?!

כהדא דתני אנשים ששיתפו שלא מדעת אנשים שיתופן שיתוף. נשים ששיתפו שלא מדעת אנשים אין שיתופן שיתוף.

[תני וכולן שנכנסו משדה לעיר נטבלו.] *עיין תוספת/*

מתניתא דרבי דתני הביא תאנים מן השדה לאוכלן בחצר שאינה משתמרת "ושכח" והכניסן לתוך ביתו או שהכניסום התינוקות הרי זה מחזירן למקומן ואוכל.

לא אמרו אלא שוגג הא מזיד אסור. מאן תניתה? רבי. דתני הביא תאנים מן השדה והעבירן לחצירו לאוכלן בראש גגו רבי מחייב רבי יוסי בי רבי יהודה פוטר. הוי מאן דתנא המעביר תאנים בחצירו לקצות הא לא לקצות חייב. רבי.

עולא בר ישמעאל בשם רבי לעזר: רבי ורבי יוסי בי רבי יהודה היו מכניסין את הכלכלה לאחורי הגגות ראה אותן רבי יודה בי רבי אלעאי אמר להן ראו מה ביניכם לראשונים. רבי עקיבה היה לוקח שלשה מינין בפרוטה בשביל לעשר מכל מין ומין ואתם מכניסין את הכלכלה לאחורי הגגות. מה לי לאחורי הגגות אפילו הכניסם בחצירו לאוכלן בראש גגו. ולא רבי יוסי בי רבי יהודה היא? בגין רבי דהוה עימיה. חמתון חד סבא אמר לון יהבון לי! אתון אמרון ליה אין.באו ואמרו לו: כן! אמר לון לאבוכון דבשמיא לא יהביתון אלא לי.

עיין 2:3רבי יוחנן כרבי, ורבי שמעון בר לקיש כרבי יוסי בי רבי יודה? רבי יוחנן כרבי אפילו דיסבור כרבי יוסי בי רבי יודה חומר היא בשבת שכן נשרים שנשרו מאיליהן אסורים. רבי שמעון בן לקיש כרבי יוסי בי רבי יודה אפילו דיסבור כרבי חומר

היא בחצר בית שמירה דאמר רבי יוחנן מקח וחצר ושבת אינן תורה. רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש המחוור שבכולן זה חצר בית שמירה.

רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוחי היו לו שתי חצירות אחת במגדלא ואחת בטיבריא העבירו בזו שבמגדלא לאוכלן בזו שבטיבריא מכיון שהעבירן דרך היתר מותר!! אתיא דרבי שמעון בן יוחי כרבי יוסי בי רבי יודה, ורובהרבותא טפי מן דרבי יוסי בי רבי יודה. מה דאמר רבי יוסי בי רבי יודה בעומד במקום פטור. מה דאמר רבי שמעון בן יוחי בעומד במקום חיוב. מכיון שהעבירן דרך היתר מותר. רבי אליעזר דרובא מן תרוויהון דרבי ליעזר אמרתרומות 8:6 מכיון שהתחיל בהן דרך היתר מותר.

ניחא לא מן הסל ולא מן הקופה ולא מן המוקצה?! כמה דתימר תמן מלקט אחת אחת ואוכל ואם צירף חייב ואמור אוף הכא כן? א"ר יצחק מוקצה עשו אותה כמצורף.

תני דבי רבי אוכל כדרכו ופטור. רבי יונה בעי מה נן קיימין? אם כששכרו לעשות עמו בזיתים???ללקוט זיתים כל עמא מודיי שהוא אוכל כדרכו ופטור ואם ששכרו לעשות עמו בגופן???לחרוש של זיתים כל עמא מודיי שהוא אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב. אלא כי נן קיימין כששכרו לנכש עמו בזיתים מן דבתרה לנכש עמו בבצלים אמר לו על מנת לוכל ירק מקרטם עלה עלה ואוכל ואם צירף חייב.

שייך למשנה הבאהרבי חגיי שאל לחבריא מהו אהן פטור דתנינן הכא? א"ל משום אוכל עראי בשדה והוא פטור. אמר לון וכא אתינן מתני' משום אוכל עראי בשדה והוא פטור אלא משום הבקר שכן אם הכניסו לביתו פטור. דתני מצא כלכלה מחופה בעלין אסורה משום גזל וחייבת במעשרות. אסורה משום גזל משום דבר שיש

בו סימנין וחייבין במעשרות שעד עכשיו דעת בעלים עליה. עד היכין עד כדי שיכול לתרום מן המובחר. לא היה יכול לתרום מן המובחר, עושה אותה דמים ואוכלה. רבי יונה בעי דמים מהו שיטבלו כמקח? או מאחר שהבעלים מוציאין אותה לא נטבלה? רבי מנא בעי הגע עצמך שהיתה נתונה בפיו לא נמאס הוא יכול הוא להחזירה? אם אומר את כן לא נמצא אוכל טבל למפרע! הדא אמרה דמים כמקח הן.

מצא כלכלה במקום שהרוב מכניסין לשוק אסור לוכל ממנה עראי ומתקנה דמאי. במקום שהרוב מכניסין לבתים מותר לוכל ממנה עראי ומתקנה ודאי. מחצה על מחצה מתקנה דמאי. מכניסה לבית מתקנה ודאי.

רבי יונה בעי, דמאי מהו שיטבול לודאי?כיון שמתקנה דמאי(תרו"מ) בשדה, שמא "הוקבע" וחייב בתרומה אף קודם שמגיע לבית

אם אומר את כן לא נמצאת מקדים?!

רבי יוסי בי רבי בון רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוצדק צריך להתנות ולומר אם מאותן שמכניסין לשוק היא מה שעשיתי עשוי ואם לאו לא עשיתי כלום. שלא תהא מאותן שמכניסין לבית ונמצאת תרומת מעשר טבולה לתרומה גדולה.

מחצה על מחצה בשדה מתקנה דמאי. מכניסה לבית מתקנה ודאי. וחש לומר שמא מאותה שמכניסין לבית היא ונמצאת תרומה מעשר טבולה לתרומה גדולה! אמר רבי מתניה בקורא שם על מעשרותיו.

עד כדון דבר שאין לו גורן אבל דבר שיש לו גורן מפרישין תרומת מעשר ואין צריך להפריש תרומה גדולה. כהדא דתני

מצא פירות ממורחין בשדה מכונסין אסורין משום גזל מפוזרין מותרין משום גזל בין כך ובין כך חייבין במעשרות ופטורין מתרומה גדולה שאי אפשר לגורן שתיעקר אלא אם כן נתרמה תרומה גדולה.

מעשר ג"כ מפרישין בגורן?נישמעינה מן הדא: חבר שמת והניח מגורה מלאה פירות אפילו בו ביום הכניסן הרי אלו בחזקת מתוקנים. ואפשר שלא נטרפה דעתו שעה אחת?! א"ר בון בר חייא תפתר שמת מתוך יישוב. רבי חנינא בשם רבי פינחס שמע לה מן הכא עישור אחר שאני עתיד למוד נתון לעקיבה בן יוסף שיזכה בו לעניים הדא אמרה מן הבית. רבי חייא בר אבא שמע להן מן הכא מי שהיו פירותיו במגורה ונתן סאה לבן לוי וסאה לעני הדא אמרה מן הבית. רבי אבא מרי שמע לה מן הכא מן הבית זו חלה. הדא אמרה מן השדה:

הלכה ב משנה מצא קציעות בדרך אפילו בצד שדה קציעות וכן תאנה שהיא נוטה על הדרך ומצא תחתיה תאנים מותרות משום גזל ופטורות מן המעשרות. הזתים והחרובין חייבין.

מצא גרוגרות אם דרסו רוב בני אדם חייב ואם לאו פטור.

מצא פלחי דבילה חייב בידוע שמדבר הגמור.

החרובין עד שלא כינסן לראש גגו מוריד מהן לבהמה ופטור מפני שהוא מחזיר את המותר:

גמרא אמר רבי יונה לא אמרו אלא לדרך הא בינו לבין חבירו לא.

אמר רבי יונה והוא שמצא זיתים תחת זיתים וחרובין תחת חרובין אבל אם מצא זיתים תחת חרובין וחרובין תחת זיתים לא בדא.

ולא בבתים הן נדרסות?! אמר רבי בון בר חייא תפתר שרוב דורסין בשדות. רבי זעירא בעי ואינה ניכרת אם דרוסה היא אם אינה דרוסה? אמר רבי שאול פעמים שהיא פוקעת תחת הגלגל והיא דרוסה והיא נראית שאינה דרוסה. פעמים שהרגל דורסתה והיא אינה דרוסה ונראית כדרוסה.

#אמר רבי לעזר הדא דתימאואים לאוו פטור במקום שאין רוב דורסים בשדות אבל במקום שרוב דורסין בשדות, אותן המיעוט שדרסו, אותן שעתידין לדרוס מצטרפין.#

אית תניי תני שאין שבחו של תלמיד חכם להיות אוכל בשוק כהדא רבי לעזר בר רבי שמעון הוה אכיל בשוקא חמתיה רבי מאיר אמר ליה בשוקא את אכיל ובטל גרמיה:

הלכה ג משנה ואיזה היא חצר שהיא חייבת במעשרות?

רבי ישמעאל אומר חצר הצורית שהכלים נשמרים בתוכה.

רבי עקיבה אומר כל שאחד פותח ואחד נועל פטורה.

רבי נחמיה אומר כל שאין אדם בוש מלאכול בתוכה חייבת.

רבי יוסי אומר כל שנכנס לה ואין אומר לו מה אתה מבקש בתוכה פטורה.

רבי יהודה אומר שתי חצירות זו לפנים מזו הפנימית חייבת והחיצונה פטורה.

הגגות פטורין אף על פי שהן של חצר חייבת. בית שער ואכסדרה ומרפסת הרי אלו כחצר אם חייבת חייבין ואם פטורה פטורין. הצריפין והבורגנין והאליקטיות פטורין. סוכת גינוסר אף על פי שיש בה ריחים ותרנגולין פטורין. סוכת היוצרים הפנימית חייבת והחיצונה פטורה.

רבי יוסי אומר כל שאינה דירת החמה ודירת הגשמים פטורה.

סוכת החג בחג רבי יהודה מחייב וחכמים פוטרין:

גמרא איזו היא חצר? תני רבי ישמעאל כל שהשומר יושב על פתחה ומשמר.

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן כולהון מן הבית למדו בית טובל דבר תורה אמר ביערתי הקדש מן הבית.

שמעון קומי רבי יוחנן, אמר לון הלכה כדברי כולהון להחמיר. ולמה לא אמרינן ליה משמיה? דליתיה מילתא דרבי יוחנן פליגא על מילתא.כדיי שלא יחלוק הוא על עצמו

תני רבי שמעון בן אלעזר אומר משום ר' עקיבה כל שאחד פותח ואחד נועל פטור בשני שותפין לא בשני דיורין. מה בין שותף מה בין דיור? כשם שהשותף ממחה כך הדיור ממחה! אמר רבי יונה בבעל הבית ודיורו היא מתניתא בעל הבית ממחה על ידי דיור ואין דיור ממחה על ידי בעל הבית. עליה שמעון קומי רבי יוחנן הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דרבי עקיבה. רבי יונה אמר זעירא ורבי אימי תריהון בשם רבי יוחנן הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דרבי עקיבה.

אמר רבי אימי הורי רבי יוחנן באילין דבי רבי אימי הלכה כרבי שמעון בן אלעזר דרבי עקיבה.

רבי בון בר חייא בעי קומי ר' זעירא מה בא רבי יהודה להוסיף על דברי רבי עקיבה רבו? אמר לו לא כלום.

א"ר לעזר לגג מבוצר לאויר חצר היא מתנית'. מכיון שהעבירן דרך חצר לא נטבלו? תפתר אי כרבי יוסי בי רבי יודה3:1 אי כרבי בשהיה דעתו לעשותן מוקצה ונמלך שלא לעשותן.

אמר רבי אבין והוא שיהא בגג ארבע על ארבע מה הבית אינו

טובל עד שיהא בו ארבע על ארבע אף הגג אינו פוטר עד שיהא בו ארבע על ארבע. דתני בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות פטור מן המזוזה ומן המעקה ומן העירוב ואינו טובל למעשרות ואין עושין אותו חיבור לעיר והנודר מן הבית מותר לישב בו ואין נותנים לו ארבע אמות לפני פתחו ואין צמית ביובל ואינו מטמא בנגעים ואין הבעלים חוזרין עליו מעורכי מלחמה.

מהו שיטבלו לבעל הבורגנין? מן מה דתני בית ספר ובית תלמוד טובלין לספר למשנה אבל לא לאחרים הדא אמרה שאיןשהן טובלין לבעל הבורגנין.

סוכהרבי אומר ארבע אמות ארבע אמות אף על פי שאין שם ארבע דפנות. ר"ש אומר ארבע דפנות אף על פי שאין שם ארבע אמות. רבי יהודה אומר ארבע אמות וארבע דפנות. וכן היה רבי יודה מחייב במזוזה.

מסתברא רבי יודה יודי לאילין רבניןדדווקא סוכה כזאת, טובל אילין רבניןדסוכה לא יודון לרבי יודה אף על פי שיש שם ארבע אמות וארבע דנפות שהוא פטור מן המזוזה ואינו טובל למעשרות:

הלכה ד משנה תאינה שהיא עומדת בחצר אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב. רבי שמעון אומר אחת בימינו ואחת בשמאלו ואחת בפיו. עלה לראשה ממלא חיקו ואוכל.

גפן שהיא נטועה בחצר נוטל את כל האשכול וכן ברימון וכן באבטיח דברי רבי טרפון. רבי עקיבה אומר מגרגר באשכול ופורט ברימון וסופת באבטיח.

כוסבר שהיא זרועה בחצר מקרטם עלה עלה ואוכל ואם צירף חייב.

סיאה ואיזוב והקורנית שבחצר אם היו נשמרים חייבין.

תאינה שהיא עומדת בחצר ונוטה לגינה אוכל כדרכו ופטור.

עומד בגינה ונוטה לחצר אוכל אחת אחת ואם צירף חייב.

עומדת בארץ ונוטה בחוץ לארץ או עומדת בחוצה לארץ ונוטה לארץ הכל הולך אחר העיקר.

ובבתי ערי חומה הכל הולך אחר העיקר. ובערי מקלט הכל הולך אחר הנוף. ובירושלם הכל הולך אחר הנוף:

גמרא תני נותנין לו שהות לפצע בהכדיי להוציא מרירות הזית פעם ראשונה שנייה שלישית. רבי יונה בשם רבי זעירא שאל, ליקט את השנייה בתוך כדי שהות הראשונה, נטבלו שתיהן?

ר' לעזר בי רבי שמעון אומר שלש בימינו ושלש בשמאלו ושלש בפיו רבי אלעזר בי רבי שמעון על ידי דהוה אכלן הוה משער גרמיה כן. ר' לעזר בי ר' שמעון אזל לגביה ר' שמעון בי ר' יוסי בן לקוניא חמוי הוה מזג ליה והוא שתי מזג ליה והוא שתי. אמר ליה לא שמעת מן אבוך כמה אדם צריך לגמות בכוס. אמר ליה כמות שהיא אחת בצונין שתים בחמין שלש ולא שיערו חכמים לא ביינך שהוא נאה ולא בכוסך שהוא קטן ולא בכריסי שהיא רחבה. והוה רבי יהושע בן קרחה צווח ליה חלא בר חמרא. אמר ליה למה את צווח לי כן. אמר ליה על דערקת ואזלית לך ללודקיא. אמר ליה ולא קוצין כסיחין כסחתי. אמר ליה ולא היה לך לילך לסוף העולם להניח בעל הגינה שיקוץ את קוצין.

נתגלגלה מאיליהשני תאנים מהו מחזרתה? כמה דתימר תמן מחזירן למקומן ואוכל ואוף הכא כן. תמן במחזירן במקום פטור ברם הכא במחזירן למקום חיוב.

מה דמי לה? היה עומד בראש התאנה מה את עביד להעומד בראש תאינה

כעומד בעיר כעומד בשדה? ייבא כהדא היה עומד בעיר ואמר יודע אני שהפועלים שוכחין עומר שבמקום פלוני ושכחוהו הרי זה שכחה דכתיב בשדה ושכחת ולא בעיר ושכחת

תמן תנינן היה אוכל את האשכול ונכנס מן הגינה לחצר רבי ליעזר אומר יגמור ורבי יהושע אומר לא יגמור. רבי זעירה רבי חייה בשם רבי יוחנן או דרבי טרפון כרבי ליעזר או רבי טרפון עבד עוקצת האוכל מתחילתו. ר' אילא ר' איסי בשם ר' יוחנן או ר' טרפון כר' ליעזר או רבי טרפון עבד אכילה שתים ושלש אכילות כאכילה אחת. מאי טעמא דרבי ליעזר משום שהתחיל בו בהיתר. [אמר רבי נתן לא שרבי ליעזר אומר משום שהתחיל בו בהיתר אלא שרבי ליעזר אומר ימתין עד שיצא שבת או עד שיוצא חוץ לחצירו ויגמור]

תני בשם רבי נחמיה חצר שהיא נעדרתנחרשת הרי היא כגינה אוכלין בתוכה עראי. אמר רבי שמלאי הלכה כרבי נחמיה. תני זרע רובה פטורה נטע רובה חייבת. אמר רב חסדא והוא שנטעה לנוייה של חצר. הדא ילפא מן ההיא וההיא ילפא מן הדא. הדא ילפא מן ההיא זרע רובה פטורה, והוא שתהא נעדרת. וההיא ילפא מן הדא שאם היתה נעדרת שהיא פטורה והוא שעידר רובה.

הדא דתימר אוכל כדרכו ופטור בעומד בגינה. הדא דתימר אוכל אחת אחת ופטור ואם צירף חייב בעומד בחצר. רבי ירמיה בעי קומי רבי זעירא היתה ניטלת בדוקני?עומד בחוץ ונוטלה במקל (מן החצר) דלמאמעשה רבי זעירא ורבי אבא בר כהנא ורבי לוי הוון יתבין והוה רבי זעירא מקנתר לאילין דאגדתא וצוח להון סיפרי קיסמי. אמר ליה רבי בא בר כהנא למה את מקנתר לון שאל ואינון מגיבין לך. אמר ליה מהו דין דכתיב (תהלים סה) כי חמת אדם

תודך שארית חמות תחגור. אמר ליה כי חמת אדם תודך בעולם הזה שארית חמות תחגור לעולם הבא. אמר ליה או נימר כי חמת אדם תודך בעולם הבא שארית חמות תחגור בעולם הזה. אמר רבי לוי כשתעורר חמתך על הרשעים צדיקים רואין מה את עושה להן והן מודין לשמך. אמר רבי זעירא היא הפכה והיא מהפכה לא שמעינן מינה כלום. ירמיה בני אזל צור צור דוקניתא דהיא טבא מן כולם.

תמן תנינן כל שהוא לפנים מן החומה הרי הוא כבתי ערי חומה חוץ מן השדות. רבי מאיר אומר אף השדות. מה טעמא דרבנין? וקם בית אין לי אלא בית מנין לרבות בתי בדין בורות שיחין ומערות ומרחצאות ושובכות ומגדלות [ת"ל אשר בעיר]. יכול אף השדות ת"ל בית מה בית שהוא מיוחד שהוא בית דירה יצאו שדות שאינן בית דירה. מה טעמא דרבי מאיר (ויקרא כה) וקם הבית אין לי אלא בית מנין לרבות בתי בדין בורות שיחין ומערות ומרחצאות ושובכות ומגדלות והשדות תלמוד לומר (שם) אשר בעיר. אשר לו חומה פרט לבית הבנוי בחומה דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר כותל החיצון הוא החומה. רבי יהודה דריש אשר לו חומה. רבי שמעון דריש אשר לא חומה.

אמר רבי חיננא והוא שעלההרוצח דרך הנוף,שהוא בחוץ אבל אם עלה דרך העיקר כבר קלטו העיקר.

מתניתא דבית שמאי היא.במע"ש דבית שמאי אומרין הכל כלפנים.בין עיקר לפנים בין נוף לפנים אוכל מע"ש בכולו ואית בהן תנייא קדמייא כבית שמאי:יש לפעמים שתנאין הראשונים, כב"ש

מסכת מעשרות פרק ד

הלכה א משנה הכובש השולק המולח בשדה חייב. המכמר באדמה פטור. המטבל בשדה פטור.

הפוצע זיתים שיצא מהן השרף פטור. הסוחט זיתים על בשרו פטור ואם סחט ונתן לתוך ידו חייב.

המקפאone who thickens לתבשיל פטור. ולקדירהשיש לו קיבול חייב מפני שהוא כבור קטן:

גמרא הכובש השולק כו'. אור טובל. מקח טובל. מלח טובלת. תרומה טובלת. שבת טובל. חצר בית שמירה טובלת. דאמר רבי יוחנן הרי מקח ושבת וחצר אינן תורה. רבי אמי בשם רבי שמעון בן לקיש המחוור שבכולן זו חצר בית שמירה.

הכובש עד שיכבוש כל צרכו השולק עד שישלוק כל צרכו? נשמעינה מן הדא: המהבהב שיבלין באור נטבלו. בלא כך אינן מחוסרין מלאכה על ידי האור?! שנייא היא שהוא גמר מלאכתו.

ויידא אמרה דא המקטף שיבלין לאוכלן מלילות ניטבלו. לעשותן עיסה לא נטבלו.

כבש ושלק שלא מדעת הבעלים, תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. דאיתפלגון הממרח כריו של חבירו שלא מדעתו ר' יוחנן אמר נטבל ורבי שמעון בן לקיש אמר לא נטבל. אמר רבי יודן תמן אפשר לו שלא לכבוש.

שלקו ברשות ההקדש, פדאו, והכניסו לחצר בית שמירה מהו? על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש נטבל זו תורה וזו אינה תורה.אין שליקה "מפקעת"

הכניסו לחצר בית שמירה, פדיו, ושלקו מהו? דברי הכל נטבל. וכי מה עשה מעשה"כניסה לחצר" ל"ה "מעשה" להפקיע ברשות ההקדש.

הקדישו ושלקו הכניסו לחצר בית שמירה, פדיו ושלקו מהו?

דברי הכל לא נטבל.

פדיו וצימקו = *"קלקול" מחמת האור* מהו? אין תימר האור טובל האור פוטר ואין תימר אין האור טובל אין האור פוטר.

רבי ירמיה בעי טיגנו בשדה מהו? בלא כך אין *השמן* טובל!! אילו אפשר דלא מיתן גביה משח בעי הוהאים אפשר לטגן בלי שמן אפשר למיבעיא???

רבי יוסי בר כהנא אמר רבי יונה תני רבי חלפתא בן שאול עשה היסב בשדה טובל אם לא היסב אינו טובל. אין הוא היסב שהוא טובל? כל היסב שיש בו יין. קצב להיסב ולא היסב?

תני השום והשחליים והחרדל ששחקו בשדה טבלו. עד כדון בשום של טבל ששחקו בשמן של חולין. שום של חולין ששחקו בשמן של טבל?

רבי זעירא רבי חייא בר אשי בשם רב אשכול שסחטו לכוס נטבל, לתמחוי לא נטבל. בלא כך אין האור טובל? תפתר בתבשיל צונין.

לקדירה חייב אמר רבי לעזר לקדירה ריקנית היא. מתניתא לא אמר כן אלא המקפה לתבשיל פטור לקדירה חייב מפני שהוא כבור קטן:

הלכה ב משנה תינוקות שטמנו תאנים לשבת ושכח לעשרן לא יאכלו מוצאי שבת עד שיעשרו.

כלכלת שבת בית שמאי פוטרין ובית הילל מחייבין

רבי יהודה אומר אף הלוקט כלכלה לשלח לחבירו לא יאכל עד שיעשר.

הנוטל זיתים מן המעטן טובל אחד אחד במלח ואוכל. אם מלח

ונתן לפניו חייב. רבי ליעזר אומר מן המעטן הטהור חייב מן המעטן הטמא פטור מפני שהוא מחזיר את המותר.

שותין על הגת בין על החמין בין על הצונן ופטור דברי רבי מאיר רבי אלעזר בי רבי צדוק מחייב. וחכמים אומרים על החמין חייב ועל הצונן פטור:

גמרא רב המנונא אמר תינוק שחיפה כלכלה לשוק 1:4 נטבלה. מקום שמחשבתו של גדול מתקיימת שם מעשיו של קטן מתקיימין. רבי זעירא בעי כלום מחשבתו של גדול מתקיימת עד שיפתח לשוק. ודכוותה אין מעשיו של קטן מתקיימין עד שיפתח לשוק.רק אים דעתו ל"שוק", נטבל

מתניתא פליגא על רב המנונא. תינוקות שטמנו תאינים לשבת ושכחו לעשרן לא יאכלו למוצאי שבת עד שיתעשרו. ר' זעירא בשם רב המנונא תפתר בשלקטום עם דמדומי חמה והוכיח מעשה שלהן על מחשבתן.

לית הדא פליגא על דר' יוחנן. דר' יוחנן אמר השבת טובלת. מפני שלקטום לשבת הא אם לקטום שלא לשבת לא! ר' יונה בשם רב המנונא אפי' לקטם לשבת, אוכל מהן עראי לערב שבת.

אפי' על דרבי שמעון בן לקיש לית היא פליגא! ולא תינוקות אינון ואפילו לקטם לשבת כמי שלקטום שלא לשבת. רבי יוסי בשם רבי הילא תיפתר שלקטום עם דמדומי חמה והוכיח מעשה שלהם על מחשבתן.

רבי לעזר בשם רבי הושעיה בכלכלה של תאנים היא מתניתא. דבי רבי ינאי אמרי אפי' נצרה.??? רבי לעזר בן אנטיגנוס בשם רבי לעזר בי רבי ינאי תפתר בתאינה המיוחדת לשבת. דלמא רבי חייא רבי אימי רבי איסי הוון יתבין עבר חד טעין כלכלה

דתאינים, א"ל ליזבון! א"ל כלכלת שבת אינה מזבנה.!!

רבי חייא בשם רבי יוחנן לא אמר רבי יודא אלא בכלכלת שבת. אי אמר רבי יהודה בליקט כלכלה לשלחה לחבירו שהוא מקפיד עליה ככלכלת שבת.

לית הדא פליגא על רב דרב אמר הוא אסור לוכל!אפי' כשדעתו לגמרו במקום אחר (מכיון שנכנס לחצר) פתר לה בעושה מעטן בשדה.

וקשיא אם מלח טובלת למה לי צירוף ואם צירוף למה לי מלח אלא על ידי זה ועל ידי זה.

מה נן קיימין? אם בשיש לו שני מעטניןטהור וטמא **דברי** הכל מותר. אם כשאין לו אלא מעטן אחד דברי הכל אסורשהרי לא יחזיר המותר. אלא כי נן קיימין כשיש לו מעטן טהור ולחבירו מעטן טמא. אמר רבי ליעזר אדם מחזיר על מעטן של חבירו ורבנין אמרי אין אדם מחזיר למעטן של חבירו.

אמר רבי יוחנן על החמין חייב שהוא קבע על הצונין פטור שהוא עראי יכול הוא מחזרתיה דאמר רבי יוסי בשם רבי זעירא רבי יונה ורבי זעירא בשם רבי לעזר אף במה שבלגין לא נטבל מפני שהוא עתיד להחזירו, כדבר שלא נגמרה מלאכתו:

הלכה ג משנה המקלף בשעורים מקלף אחת אחת ואוכל ואם קילף ונתן לתוך ידו חייב. המולל מלילות של חיטים מנפיח על יד על יד ואוכל ואם ניפח ונתן לתוך חיקו חייב:

גמרא א"ר זעירא יכיל אנא מקלף תרתי ותני כן בשעורים שנים פטור שלש חייב. בחיטים שלש פטור ארבע חייב.

הונא בר חיננא ורב תחליפא בר אימי הון יתבין קומי רבי לעזר [אמר רבי יונה אין כולהון בר אימי ההן בר רב אימי אין כולהון בר רב אימי ההן אימי] והויין ליה עד קישרי אצבעותיה והוון

סבין מיניהוהיו נוטלין ממנו והפך אפוי לכותלא וחוי לון מלא שיעלון.הפך פניו לכותל והראה להם מלא יד(שאף זה מותר)

ותני כן ובלבד שלא ינפח לא בקנון ולא בתמחוי. ולענין שבת עד כגרוגרות.

רבי חייא בר אדא בעי קומי רבי מנא הכא את אמר בשעורין שתים פטור שלש חייב וכא את אמר הכיןרק אחת! אמר ליה שנייא היא הכא שהוא מחזיר את המותיר. ותני כן במה דברים אמורים בזמן שאינו סמוך לגורן אבל היה סמוך לגורן אפי' יתר מכן מותר מפני שהוא מחזיר את המותר:

הלכה ד משנה כוסבר שזרעה לזרע ירקה פטור. זרעה לירק מתעשר זרע וירק.

רבי ליעזר אומר השבת מתעשר זרע וירק וזירים. וחכמים אומרים אינו מתעשר זרע וירק אלא השחליים והגרגר בלבד.

ר"ג אומר תמרות של תלתן ושל חרדל ושל פול הלבן חייבות במעשר.

רבי ליעזר אומר הצלף מתעשר תמרות וקפרס

רבי עקיבה אומר אינו מתעשר אלא אביונות מפני שהן פרי:

גמרא *פול הלבן:* חזקיה אמר כיון שלקט ממנה שתים ושלש מורויות ="*עונת*" באה במחשבת ירק. אף לענין הזרע כן כיון שמנע ממנה שתים ושלש מוריות באה למחשבת זרע.

פול הלבן: זרעה לזרע מתעשרת לשעבר. זרעה לירק מתעשרת לבא. זרעה לזרע ולירק או שזרעה לזרע ואח"כ חישב עליה לירק, מעשר מזרעה על ירקה ומירקה על זרעה. ושלקט ממנה לפני ראש השנה, אבל אם ליקט ממנה לאחר ראש השנה זרעה מתעשר לשעבר, וירקה מתעשר בשעת לקיטתו עישורו.

וכשהביא שליש לפני ראש השנה אבל אם הביא שליש לאחר ראש השנה בין ירקה בין זרעה מתעשר לבא.

תני שבת שזרעה לזרע מתעשרת זרע ואינה מתעשרת ירק. זרעה לירק מתעשרת זרע וירק ואינה מתעשרת זירין. זרעה לזירין מתעשרת זרע וזירין ואינה מתעשרת ירק.

מעשרת זרע וירק אלא השחליים והגרגר בלבד. כיני מתניתא אין לך דבר שזרעו לזרע מתעשר זרע וירק אלא השחליים והגרגר בלבד.

תלתן...מה פליגין? כשזרעו לזרע אבל אם זרעו לירק אף רבנן מודיי. ותני כן נהגין בבת ניין בירקו בהיתר דברי רבי ליעזר. לא אמר אלא דברי רבי ליעזר הא דברי הכל חייב. תני הפול והשעורין והתלתן שזרען לירק בטלה דעתו, זרען חייב וירקן פטור. אמר רבי ירמיה עוד היא דרבי ליעזר.

שמואל אמר קפרס capers אסור משום קליפין. ותני כן (ויקרא יט) וערלתם ערלתו את פריו דבר שהוא עורל את פריו. רב מפקד לאילין דבי רב אתי רב הונא המנונא מפקד לחברייא תיהוון מפקדין לנשיכון כד הינון כבשין הדא קפרס דיהוון מרימין אילין ביטיתא.throw out the caperberry אמר רבי בא אסברי רבי זעירא כל הקליפין גדילות עם הפרי וזה פרי מלמעלן וקליפין מלמטן.

הקפרס והתמרות מין אחד הן. מעשר מקפרס על התמרות ומן התמרות על הקפרס אבל לא מהן על האביונות ומן האביונות עליהן.

אביונות נותנין עליהן חומרי אילן וחומרי זרעין. ולליידה מילה שאם היתה שנייה נכנסת לשלישי שהוא מפריש ופודהו ונותנו לעני.

הצלף בית שמאי אומרים כלאים בכרם ואינו כלאים בזרעים ובית הלל אומרים אינו כלאים לא בכרם ולא בזרעים.

תני רבי חיננא בר פפא את שהוא עולה מגזעו מין אילן משרשיו מין ירק. התיבון הרי הכרוב עולה מגזעו!! כאן בודאי כאן בספק:

מסכת מעשרות פרק ה

הלכה א משנה העוקר שתלים מתוך שלו ונוטע לתוך שלו פטור.

לקח במחובר לקרקע פטור. אין "מקח" קובע

לקט לשלח לחבירו פטור.המשלח מלעשר רבי לעזר בן עזריה אומר:אם יש כיוצא בהו נמכרים בשוק הרי אלו חייבין.

העוקר לפת וצנונות מתוך שלו, ונוטע לתוך שלו, לזרע, חייב, מפני שהוא גורנן.

בצלים שהשרישו בעליה טהרו מלטמא. נפלה עליהן מפולת והן מגולין הרי אלו כנטועין בשדה:

גמרא העוקר שתלים מתוך שלו כו'. רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש רבי עקיבה היא דתנינן תמן נוטל מן הגורן וזורע ופטור מן המעשרות עד שימרח דברי רבי עקיבה. רבי חייא בשם רבי יוחנן דברי הכל היא. מודין חכמים לרבי עקיבה בשתלים. מה בין חיטים מה בין שתלים? חיטים גמר מלאכה שתלים אינן גמר מלאכה. מודה רבי עקיבה לחכמים בלפת וצנונות שהן פסידין.כשמקיימם בקרקע לזרע—וא"א לעשרן עוד וחיטין אינן פסידין?! חיטין יש

להן גורן אחרת, אילין אין להן גורן אחרת.

לקט לשלח לחבירו פטור. רב אמר הוא אסור לוכל. רבי שימי אמר קומי רבי יוסי בשם רבי אחא מה דאמר רב, בשהכניסו לחצר בית שמירה כר"מ. א"ר מנא מתניתא אמרה כן לקח במחובר לקרקע פטור הא בתלוש חייב. מאן אית ליה מקח טובל בפירות שלא נגמרה מלאכתן? לא ר"מ.

לקט לשלח וכו' רבי חייה בשם רבי יוחנן דרבי יודה היא. ותני כן רבי יודה אומר בשם רבי לעזר בן עזריה אף השולח לחבירו עטנין ושתילין וחבילי תלתן לא יאכל עד שיעשר. שכן דרך בני אדם משלחין לחביריהן טבלים בדברים הללו.

רבי שמעון בן לקיש אומר: אפילו חבר ששילח לחבר צריך לעשר. חבר המקבל חברייא בעיי, ניחא עם הארץ חשוד, חבר חשוד?! אמר רבי יוסי וכי עם הארץ גבי תרומה לאו כחבר הוא?! אלא כיני: נהגו בני אדם להיות משלחין לחבריהן טבלים בדברים הללו.

#ולאו שנייא בין לזרע בין להבקר בין לחוצה לארץ. אים עוקר שתלים ע"מ זרע........, חייב לעשר מיד תמן תנינן לעולם הוא נותן משום פאה ופטור מן המעשרות עד שימרח וכא את אמר הכין?! תמן הוא מבקיר על הכל, ברם הכא הוא מבקיר על הגידולין. אבל ה"עיקר" כבר נתחייב והא תנינן חוץ לארץ. שנייא היא חוץ לארץ בין לעיקר בין לגידולין?! הכל פטור! כא לא שנייא בין לעיקר בין לגידולי'. #

על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש דו אמר טבל בטל ברוב ניחא. אינו חייב כלל לעשר (אף העיקר) על דעתיה דרבי יוחנן דו אמר אין הטבל בטל ברוב ימתין עד שיגדיל ויעשר לפי כולו.

או נימר מה פליגי רבי יוחנן ור"ש בן לקיש בטבל שנטבל דבר

תורה אבל בטבל שנטבל מדבריהן כל עמא מודיי שהטבל בטל ברוב. התיב רבי בא בר כהן קומי רבי יוסי והא תנינן כיוצא בו זיתי מסיק שנתערבו עם זיתי ניקוף. ענבי בציר עם ענבי עוללות. ולא טבל שנטבל מדבריהן הוא?!אל' ל"ב! אמר רבי מנא קיימתיה בשמן זיתי מסיק שנתערב עם שמן זיתי ניקוף.

עוקר לפת...אמר רבי מנא לא שנו אלא לזרע הא לוכל פטור. רבי חייא בשם רבי יוחנן לא שנייא בין לזרע בין לוכל חייב מפני שהוא גורנן. אמר רבי חנינה מפני שהוא מכניסן מן השני לעני ומן העני לשני.

רבי יוחנן בשם רבי ינאי ערימה של בצלים שהשרישה התולש מהן בשבת פטור ואינו רוצה בהשרשתן. אמר ליה רבי שמעון בן לקיש מאי איכפלהמדמית שבת גבי מעשרות? לא תנינן אלא אינו חושש לא משום כלאים ולא משום שביעית ולא משום מעשרות וניטלין בשבת.???

אמר רבי זעירא לרבי אבהו חמי מה אמר! לא אמר אלא מאי איכפלה שבת גבי מעשרות. הא שביעית איכפלה. שאם היה רוצה בהשרשתן שהן אסורים משום ספיחין ואם לאו מותרין משום ספיחין.

אמר ר' מיישא לרבי זעירא ודא היא דרובא?!וזו רבותא?! אלו תני בצל יחידי, יאות.

השרישו בקופה הרי הן בחזקתן למעשרות ולשביעית ואם היו טמאים לא עלו מידי טומאתן השרישו בעלייה הרי הן בחזקתן למעשרות ולשביעית ואם היו טמאין עלו מידי טומאתן.

בחזקתן ואת אמר עלו?! ר' יוסי בשם רבי לא: התורה ריבתה בטהרת זרעים. מ"ט? (ויקרא ט) וכי יפול מנבלתם על כל זרע

זרוע אשר יזרע טהור הוא.

תני לא יתלוש עבר ותלש אית תניי תני חייב אית תניי תני מותר. מאן דאמר אסור, מתיר. מ"ד חייב, פטור. ניחא דלא צורכה דלא מותר רבי שמעון בן לקיש אמר חייב:???

הלכה ב משנה לא ימכור אדם את פירותיו משבאו לעונת המעשרות למי שאינו נאמן על המעשרות ולא בשביעית למי שהוא חשוד על השביעית. ואם ביכירו נוטל את הבכורות ומוכר את השאר.

לא ימכור אדם את תבנו ואת גפתו ואת זגיו למי שאינו נאמן על המעשרות להוציא מהן משקין

ואם הוציא חייב במעשרות ופטור מן התרומה.

שהתורם בלבו על הקוטעים ועל הצדדין ועל מה שבתוך התבן.

הלוקח שדה ירק בסוריא, אם עד שלא באו לעונת המעשרות חייב. משבאו לעונת המעשרות פטור

[ולוקט כדרכו והולך.

רבי יהודה אומר אף ישכור פועלין וילקט.*חייב למהר וללקט תיכף, קודם שיגדל ברשותו בחיוב*

[[אמר רבן שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים בזמן שקנה קרקע אבל בזמן שלא קנה קרקע אף על פי שלא באו לעונת המעשרות פטור.]]

רבי אומר אף לפי חשבון:

גמרא כיני מתניתא לא ימכור אדם את שדהו

ר"ש מתיר מפני שהוא אומר לו הרי מכרתי את שלי צא ותבע את שלך.

עבר ומכר, מעשר ואוכל ואינו מעשר מה שהוא מוכר ואין אנו אחראין לרמאין.

תני לא יתרום. עבר ותרם? רבי ברכיה אמר יפה כחו רבי מנא אמר לא יפה כחו. אותה התרומה שהוא מפריש, טובלה למעשר.חיבת במעשר

רבי חנניה חברון דרבנין בעי, תרם אחד בששים שהיא אחד מששים ואחד על הקוטעין ועל הצדדין ועל מה שבתוך התבן? א"ר יוסי ולא מתני' היא שהתורם בלבו על הקיטעין ועל הצדדין ועל מה שבתוך התבן. כלום צריכה אלא ביתר.

תני שדה שהביאה שליש לפני גוי, ולקחה ממנו ישראל רבי עקיבה אומר התוספת פטור וחכמים אומרים התוספת חייב. רבי אבינא עולא בר ישמעאל בשם רבי לעזר אף חכמים לא חייבו בתוספת אלא לשעבר, שאם היה שני שני עני עני. הולכין אחר שנת הבאת שליש

תני רבי יונתן בי רבי יוסי אומר מניין לתבואה שהביאה שליש לפני ראש השנה כונסה אותה בשביעית?ואינה אסורה משום ספיחין תלמוד לומר (שמות כג) ואספת את תבואתה בשביעית.

רבי אבינא עולא בר ישמעאל בשם רבי לעזר אתיא דרבי יונתן בי רבי יוסי בשיטת רבי עקיבה רבו, כמה דרבי עקיבה אמר אחר שליש הראשון את מהלך כן רבי יונתן בי רבי יוסי אומר אחר שליש הראשון את מהלך. אמר רבי זעירא לרבי אבינא תרתין מילין אתון אמרין ואינון פליגין הדא על הדא. הכא אתון מרין אף חכמים לא חייבו בתוספת אלא לשעבר שאם היה שני שני עני עני והכא אתון מרין אתיא דרבי יונתן בי רבי יוסיב שיטת רבי עקיבה רבו!!אף כרבנן אתיא!! אי דאתיא דרבי יונתן בי רבי יוסי בשיטת רבי עקיבה רבו, כמה דרבי עקיבה אוסר ספיחין תורה,בברייתא חדא כן

רבי יונתן בי רבי יוסי אוסר ספיחים תורה.

הביאה פחות משליש לפני שביעית ונכנסה שביעית, אסורה משום ספיחים ולא חלה עליה קדושת שביעית,לעניין "הפסד סחורה ביעור" שכבר היו עשבים ולא חלה עליהן קדושת שביעית. הביאה פחות משליש לפני שמינית ונכנסה שמינית מותרת משום ספיחים וחלה עליהן קדושת שביעית.

רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש תריהון מרין מודים חכמים לרבי עקיבה בסדרן של שנים, שאם היה שני שני עני עני.

אמר רבי יוחנן הבקר והקדש וסוריא מחלוקת ר' עקיבה וחכמים.

א"ר שמעון בן לקיש מודי ר' עקיבה לחכמים בחנט והשרשה. שבדברים שהולכים אחר חנטה והשרשה ,תוספת חייב

זרע בחורבה והביאה שליש וסיכך על גבה. על דעתיה דרבי עקיבה התוספת חייבהכל הולך אחר שליש ראשון ועל דעתייהו דרבנן התוספת פטור. זרע בבית והעביר הסכך, על דעתיה דרבי עקיבה התוספת פטור ועל דעתין דרבנן התוספת חייב.

ואף בחלה כן, מחלוקת רבי עקיבה וחכמים? מה את בעי מרבי עקיבה דרבי עקיבה אמר פירות חוצה לארץ שנכנסו לארץ חייבין בחלה!! אין יסבור רבי עקיבה כרבי ליעזר, יאות את מקשי.

רבי בון בר חייא בעי קומי רבי זעירא, זרע בעציץ שאינו נקוב ונקבו? אמר ליה עכשיו נקב:

אמר רבי אבין אתיא דרבן שמעון בן גמליאל בשיטת רבן גמליאל זקינו. דתנינן תמן: ישראל שהיו אריסין לגוים בסוריא רבי ליעזר מחייב פירותיהן למעשרות ולשביעית ורבן גמליאל פוטר

רבי אומר לפי חשבון. על ראשה:

הלכה ג משנה המתמד ונתן מים במידה ומצא כדי מדתו פטור. רבי יהודה מחייב. מצא יותר על מדתו מוציא עליו ממקום אחר לפי חשבון.

חוררי הנמלים שלנו בצד הערימה החייבת, הרי אלו חייבין. שידוע שמדבר הגמור היו גוררין כל הלילה.

שום בעל בכי ובצל של רכפא וגריסים הקילקין ועדשין המצריות. רבי מאיר אומר אף הקריקס. רבי יוסי אומר אף הקרטניס פטורים מן המעשרות ונלקחין מכל אדם בשביעית.באים מחו"ל זרע לוף העליון זרע כרישין זרע בצלים זרע לפת וצנונות ושאר זירעוני גינה שאינן נאכלין פטורים מן המעשרות ונלקחים מכל אדם בשביעיתאינם אוכל ול"ח קדושה עלייהו. ומותר ללקחן מע"ה בשביעית (ול"ח שיוציא דמיו אחר ביעור וכו')

שאף על פי שאביהן תרומה הרי אלו יאכלו:אינם אסורים משום גידולי תרומה

גמרא א"ר אבהו זימנין אמר לה בשם רבי לעזר זימנין אמר לה בשם רבי יוסי בי רבי חנינא והוא שהחמיץ. תמן תנינן התמד עד שלא החמיץ אינו ניקח בכסף מעשר ופוסל את המקוה. משהחמיץ ניקח בכסף מעשר ואינו פוסל את המקוה. מתני' דרבי יודה היא דתנינן תמן המתמד ונתן מים במידה ומצא כדי מידתו פטור רבי יודה מחייב. אמר רבי אבהו זמנין אמר לה בשם רבי לעזר וזמנין אמר לה בשם רבי יוסי בי רבי חנינה והוא שהחמיץ. אמר רבי יוסי דברי הכל היא שכן אפילו מי מלח ניקחין בכסף מעשר.

מהו מוציא? מעשרות. הא תרומה לא, שהתורם בלבו על הקוטעין ועל הצדדין ועל מה שבתוך התבן.

הממרח כריו של חבירו שלא מדעתו, רבי יוחנן ורבי שמעון בן

לקיש. רבי יוחנן אמר נטבל ורבי שמעון בן לקיש אמר לא נטבל. מתיב רבי שמעון בן לקיש לריו"ח, והא תנינן וכן נשים שנתנו לנחתום לעשות להן שאור אם אין בשל אחת מהן כשיעור פטורה מן החלה. ואם בשל כולהון כשיעור וכו' אמר ליה שכן העושה עיסה על מנת לחלקה עיסה פטורה מן החלה. והתנינן נחתום שעשה עיסה לחלקה חייב בחלה. אמר ליה לא תתיביני נחתום. נחתום לא בדעתו הדבר תלוי בדעת הלקוחות הדבר תלוי שמא ימצא לקוחות ויטבול מיד.

אמר ליה והא תני חוררי הנמלין שלנו בצד הערימה החייבת הרי אלו חייבין הא בצד ערימה פטורה פטורין! *אע"פ שהנמלים עשו "מירוח"!!*

אמר רבי יונה אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן משום יאוש. שמואל בר אבא אמר והן שגיררו ראשי שיבלין.*וליכא מירוח*

מתיב ריו"ח לר"ל, והתנינן הקדישן עד שלא נגמרו וגמרן הגיזבר ואחר כך פדיין פטורים הרי הגיזבר כאחר הוא ואת אמרת מה שעשה עשוי."מהני לפטור" (וה"ה לחיוב!) אמר ליה תפתר כמאן דאמר גיזבר כבעלין ודלא כרבי יוסי??? דרבי יוסי אמר גיזבר הוא כאחר.

נשים שנתנו לנחתום...{רבי חנניה חברון דרבנין בעי ואפילו יש בכולהון כשיעור יעשה כדבר שלא נגמרה מלאכתו ויהא פטור דא"ר יוסי בשם רבי זעירא בשם רבי לעזר אף מה שבלגין לא נטבל מפני שהוא עתיד להחזירו בדבר שלא נגמרה מלאכתו}

איזו שום בעל בכי כל שאין לו אלא דור אחד מקיף את העמוד. אמר רבן שמעון בן גמליאל כל שאין לו אלא קליפה אחת. איזו בצל של ריכפא כל שעוקצו נמעך לתוכו. רבן גמליאל אומר כל שאין לו אירס. אילו הן גריסין הקילקין אילו המרובעין. תני רבן

שמעון בן גמליאל אומר אין מרובע מששת ימי בראשית. התיב רבי ברכיה והתנינן גופה של בהרת כגריס הקילקי מרובע. א"ר ביסנא כל גרמא היא אמרה לית ליה מרובע. ולמה תנינן? דירבענה היא. והא ננעה? מלא קיטרין. והא אביבא דפילא? עגול הוא מלמטן.

אית דבעי מימר לא אמר רבן שמעון בן גמליאל אלא בבריות. ותני כן מרובע באוכלין ואין מרובע בבריות.

אילו הן עדשין המצריות כל שגלגליהן חדין. רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שאין להן צרורות. אילו הן הקריקס כל שעוקציהן מעוטין והלקטיהן מרובין. מה דמי לה אמר רבי יוסי כגון אילין קונייתא.

רבי ירמיה בעי, כרכמין מהו שיהו מותרין משום ספיחין?

???

התיב רבי תנחום בר ירמיה והתנינן והחשוד על השביעית=עושה כל מלאכת שדהו בשביעית אין לוקחין מהן פשתן אפילו סרוק. ופשתן לאו קיסמין הוא. אמר רבי חיננא מפני זרעה. רבי מנא אמר אם מפני זרעה והתנינן החשוד להיות מוכר תרומה לחולין אין לוקחין ממנו מים ומלח. אית לך מימר מים ומלח מפני זרעו לא משום קנס אף הכא משום קנס.

מנחם בר מבסימא אחוי דיונתן קיפא בשם רבי אמי פשתן נלקחת מכל אדם בשביעית. הדא דתימר כשאינו יודע אם חשוד הוא אם אינו חשוד הא דבר בריא שהוא חשוד אסור.

זוגא קריביה דרבי בא בר זבדי בשם רבי אבהו ביקייא נלקחת מכל אדם בשביעית. הדא דתימר כשאינו יודע אם חשוד הוא אם אינו חשוד הא דבר בריא שהוא חשוד אסור. זוגא קריביה דרבי

בא בר זבדי בשם רבי אבהו ביקייא נלקחת מכל אדם בשביעית. אמר רבי יוסי מתני' אמרה כן?! זרע לוף העליון זרע כרישין זרע בצלים זרע לפת וצנונות ושאר זרעוני גינה שאינן נאכלין. ותני עלה זרע אסטיס וזרע קוצה וזרע ביקייא הא ביקייא עצמה לא. דילמא דלא איתאמרת אלא כשאינו יודע אם חשוד הוא אם אינו חשוד הוא הא דבר בריא שהוא חשוד אסור.

כיני מתניתא זרע הסילון של לוף.

חדא איתא הוה לה ירבוזין דתרומה גו כפתה נפלון לגינתא וצמחון. אתא עובדא קומי רבי יוחנן ושרא. אמר ליה רבי חייא בר ווא ולא מתניתא היא שאף על פי שאביהן תרומה הרי אלו יאכלו. אמר ליה בבלייא מן דליית לך חספא, אשכחת מרגניתא, את אמר ולאו מתניתא היא...